

be Creative!

IO2. KÄSIRAAMAT

TREENERI JUHEND

HOIATUS: Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande tootmisele ei tähenda selle sisu heakskiitmist, mis peegeldab ainult autorite seisukohti, ning komisjon ei saa olla vastutav selle teabega tehtava mis tahes kasutamise eest.

Sisukord

Tutvustus.....	4
Peatükk 1.....	6
Koolitus, kunst ja kultuur haavatavate gruppide võimestamiseks	6
Peatükk 2.....	10
Haavatavate täiskasvanute jaoks vajalikud oskused	10
Peatükk 3.....	16
Täiskasvanute õppimise toetamine	16
Peatükk 4.....	23
Be Creative! e-õppekursus...tööriist sinu jaoks!	23
Peatükk 5.....	28
Be Creative! Teekond ja portfooliod	28
Peatükk 6.....	34
Hindamismeetodid	34
Peatükk 7.....	41
Edulood	41
Peatükk 8.....	50
Tunnistused	50
Kokkuvõte.....	58

Projekt "Enhancing soft skills while performing" ("Pehmeite oskuste võimestamine protsessi käigus") eesmärk on taaselustada ja ühiskonnas taasintegreerida haavatavaid täiskasvanuid, kasutades selleks eelkõige kultuurilisi tegevusi, eriti elavaid sündmuseid. Eesmärk on tugevdada marginaliseeritud noorte pehmeid oskusi, et hõlbustada nende sotsiaalset, kultuurilist ja ametialast lõimumist. Kasusaajad peaksid suutma taastada oma elu suuna, tuvastada oma vajadused ja ootused ning planeerida konkreetseid tegevusi vastavalt skeemile "VAATA - MÕTLE - TEGUTSE".

Projekti eesmärk on anda täiskasvanutele ja haridustöötajatele võimalus mõista ning seejärel tegutseda pehmeite oskuste valdkonnas. Pehmed oskused on iseloomuomadused või sotsiaalsed oskused, mis mõjutavad võimet töötada ja suhelda teistega ning on vajalikud sotsiaalse ja ametialase lõimumise hõlbustamiseks. Täiskasvanute koolitajad mängivad kesket rolli õppijatele teadmiste ja praktilise teabe edastamisel, et aidata neil mõista väljakutseid ja olla aktiivseteks kodanikeks oma kogukonnas, nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

Projekti viib läbi seitsme Euroopa organisatsiooni konsortsium, kõik partnerid omavad ekspert teadmisi projekti eesmärkide saavutamiseks ning märkimisväärset juhtimiskogemust osalemisel rahvuslikes ja Euroopa projektides.:

- Association de Gestion des Fonds Européen - AGFE, France
- Centre d'Information et d'Education Populaire – CIEP asbl, Belgium
- Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formacion SL - INFODEF, Spain
- Center for Social Innovation - CSI, Cyprus
- OÜ Vestifex, Estonia
- Multikulturel Initiativ og Ressursnettverk - MIR), Norway
- Manisa il Milligetim Mudurlugu - MPDNE, Turkey

Tutvustus

**Käsiraamat haridustöötajatele kunsti ja kultuuri tõhusaks kasutamiseks
koolituskeskkonnas**

EESMÄRK?

See treenerite juhend (nimega Be Creative! Käsiraamat) koosneb Võimekuse Arendamise Tööriistakomplekti raamistikust, mis seab metoodika ja suunised, et varustada haridustöötajaid (Treenerite koolitus) vajalike didaktiliste ressurssidega koolitussessioonide korraldamiseks ja läbiviimiseks, kasutades kunsti ja kultuuri, et jõustada haavatavaid sihtrühmi (õppijad) pehmete oskustega toimetulekuks.

Tööriistakomplekt sisaldab kõiki õpetamise ja õppimise ressursse, mis on vajalikud kursuse sisu arendamiseks, koolitussessioonide korraldamiseks ja kursuse edastamiseks määratud sihtrühmadele. Selle hulka kuuluvad väljatrüki, töölehed, digitaalsed tööriistad ja hindamisvahendid, viited ja lingid täiendavatele õpetamise ja õppimise ressurssidele.

Õpetamise ja õppimise ressursse saab laialdaselt rakendada erinevates kontekstides ja erinevates riikides, et aidata täiskasvanute koolitajatel arendada ja parandada oma digitaalseid (O3 – portfoolio) ja didaktilisi pädevusi haavatavatele täiskasvanutele kursuste läbiviimise toetamiseks. Tervikuna on täiskasvanute koolitajatele suunatud kursus eriti oluline ka nende jaoks, kes pole õpetajakoolitust saanud ja kellel võib puududa haridustaust ja/või spetsiifilised teadmised projektis käsitletud valdkondades. Tööriistakomplekti materjale ja lõplikku segasessiooni koolitust saab kohendada erinevatesse formaalsetesse ja mitteformaalsetesse hariduskontekstidesse ning erinevatesse riikidesse ning need võivad vajada mõningast kohandamist kohalike oludega sobitamiseks.

EESMÄRGID?

Be Creative! Käsiraamat sisaldab põhjalikku informatsiooni põhikontseptsioonide, definitsioonide ning uuenduslike metoodiliste lähenemisviisidega kunsti ja kultuuri positiivsel ja dialoogilisel kasutamisel klassiruumis ning mitteformaalses ja informaaalses õpikeskkonnas. Käsiraamat on treenerite juhend, selgitades muuhulgas, kuidas Koolituskomplekti (O1) ja selle ressursse tõhusalt kasutada tervikliku programmi edastamisel ning sisaldab hindamisstrateegiaid ning näpunäiteid.

Käsiraamatus käsitletakse järgmisi teemasid:

- Teoreetiline sissejuhatus, lähenemisviisid ja üldised arusaamad haavatavate täiskasvanute kunsti- ja kultuuritegevuste ning tehnikate sisseviimisel ja integreerimisel.
- Mõistete ja metoodilise toe kontseptuaalne teadlikkus treeneritele.
- Heade praktikate, edukate ja inspireerivate kogemuste tutvustamine.
- Käsiraamatus on kasutajate (treenerite) ja saajate (õppijate) tunnistused kogetu kotha koolituse pilootetapis.
- Kasulik teave, täiendavad lugemissoovitused ja mud soovitusel.

Kokkuvõttes on eesmärgiks pakkuda Be Creative! Käsiraamatus põhjalikku ülevaadet kunsti ja kultuuri kasutamisest treeningkeskkonnas, toetades treenereid ja haridustöötajaid väärtusliku juhendamise ja ressursside töövahenditega.

Peatükk 1

Koolitus, kunst ja kultuur haavatavate gruppide võimestamiseks

1.1 Sissejuhtatus

Aastaid on märgatud paljudes Euroopa piirkondades, et kunst ja kultuur on vahendid, mis soodustavad kodanikuhariduse ja kooselu (harmoniseeritud kooselu) praktiseerimist.

Kunsti- ja kultuuriloominguga seotud kogemused võimaldavad noortel ja täiskasvanutel arendada kasulikke ja vajalikke üldoskusi ja pädevusi, et leida oma koht ühiskonnas, parandada suhteid ümbritseva maailmaga ning edendada oma tegutsemisvõimet. Põhinedes töötubade, väljasõitude ja/või kunsti- ja kultuuriprojektide kogemustel, saab iga inimene seejärel oma oskusi ja pädevusi üle kanda teistesse elusituatsioonidesse.

1.2 Teoreetiline taust ja põhimõisted

Käsiraamat võimaldab arendada noorte ja täiskasvanute üldoskusi. Need inimesed võivad olla koolitusprogrammis või sotsiaalse integratsiooni protsessi gruppis.

Oluline on mõista, millest me täpsemalt räägime, seetõttu selgitame siinkohal mõned mõisted:

Mitteformaalne õpe on "(...) vabatahtlik, kõigile kättesaadav; see on organiseeritud protsess, millel on hariduslik eesmärk; see on osaluse ja õppija keskne; selle eesmärk on eluoskuste omandamine ja aktiivne kodanikuks olemine; see põhineb nii individuaalsel kui ka grupipõhisel õppimisel, laiemalt kogukondliku lähenemise raames; see põhineb tegevusel ja kogemusel, alustades osalejate vajadustest." (Allikas: Euroopa Nõukogu).

Informaalõpe "(...) viitab elukestvale õppimisprotsessile, mille käigus omandab iga inimene oma keskkonnast ja igapäevakogemustest hariduslike mõjutuste ja ressursside kaudu suhtumisi, väärtusi, oskusi ja teadmisi."

Informaalõpe viitab õppimisele, mis tuleneb igapäevaeluga seotud tegevustest, tööst, perekonnast või vabal ajal. "(...) Mitteformaalne õppimine toimub tavaliselt kogukonna keskkonnas: ujumistunnid väikestele lastele, erinevate vanuserühmade spordiklubid, lugemisgrupid, aruteluseltsid, amatööorkoorid ja -orkestrid jne." (Allikas: Euroopa Nõukogu).

Rahvaharidus panustab pidevalt ühiskonna muutmisel, aidates luua hariduslikke, majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi alternatiive, kus inimesed on oma tuleviku kaasautorid. Selle tegevust toetavad ja määratlevad fundamentaalsed väärtused on emantsipatsioon, koostöö, solidaarsus ja õiglus. See toimub eksperimenteerimise ja iga kodaniku vaatenurkade vastandamise perspektiivist, et muuta sotsiaalseid suhteid sekkudes kujutlustesse, uskumustesse ja arvamustesse. Eesmärk on ellu viia iga inimese võrdne osalus pidevas demokraatias, mis on küllusliku ja mitmekesise ühiskonna tulemus. (Allikas: ötCNAJEP-i hart).

Üldoskused ja pädevused (ÜOP-d) (VOP-võtmeoskused ja pädevused- tõlk.), on õpitud ja tõestatud oskused, mida üldiselt peetakse vajalikuks või väärtuslikuks tõhusaks tegutsemiseks peaaegu igasuguses töös, õppetegevuses või eluvaldkonnas. Need on "**üldised**", kuna need ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse kontekstiga (töö, amet, akadeemiline eriala, kodaniku- või kogukondlik tegevus, tööstussektor, tööstusharude rühm jne)." (Allikas: ESCO)

Võimestamine ja emantsipatsioon: " Võimestamise määratlemine kui kontrolli saavutamise protsess, mis viib tulemuseni. See on protsess, mis võimaldab saavutada kontrolli selle üle, mis on oluline endale, lähedastele või kogukonnale, millega inimene samastub. Seega on see võimalus reguleerida oma elu elemente. Konkreetsetes terminites viitab see võimele mõjutada või reguleerida igapäevaelu sündmusi, mis on meile eriti olulised. (Allikas: Yann Le Bossé).

Maailma mõistmise võime arendamine, et ületada eelarvamusi, vabaneda kinnisideedest, laiendada arusaamist maailmast ja suhetest inimeste vahel - tegutseda ja katsetada - ning osaleda reflektiivses protsessis.

1.3 Metoodika ja lähenemisviisid aine õpetamiseks

Meie poolt pakutav käsiraamat on vahend, mis toetab üldoskuste ja pädevuste (ÜOP-d) omandamist ja arendamist kunsti- ja kultuuritegevuste läbiviimisel.

Meie lähenemine on kooskõlas praeguse nn "aktiivse" pedagoogika suundumusega, st meetoditega, mis panevad osaleja õppimisel keskele kohale:

- Osaleja arendab oskusi tegevuste kaudu. See on kogemuslik õppeprotsess. Tegevuste tegemine, probleemide lahendamine, projekti elluviimine ja sellele tagasisidestamine. (Allikas: J. Dewey).
- Osaleja arendab oskusi tehes seda individuaalselt või koos teistega.
- Individuaalselt: ta seisab silmitsi olukorraga, mida asub lahendama oma võimete ja ressursidega. See on viis, kuidas arendada tegutsemist läbiviimise protsessina, proovida, julgeda, võib-olla eksida ja saada julgustust uuesti alustamiseks.
- Teistega: ta on koostöises õppes (sotsiaal-konstruktivistlik lähenemine), tema pädevuste arendamine toimub läbi sotsiaalsete suhtlusprotsesside, mis on vajalikud tegevuseks ja tulemuse saavutamiseks.

Meie käsiraamatu eripära seisneb selles, et see põhineb ainult stsenaariumidel, harjutustel ja mängudel erinevate probleemide lahendamiseks. Kõigil probleemidel on kunstiline mõõde, näiteks näitlemine, plastikakunst, maalimine, taskuhäälring või film ja video.

Eelteadmised ja oskused ei ole vajalikud. Lähenemine võimaldab kogeda, otsida teavet, omandada teavet töö kohta...

Iga olukord kutsub meid reflekteerima, mida me teeme ja kuidas me seda teeme... kuidas see tuli välja individuaalselt või kuidas osaledes gruppitöös. Reflekteeriv lähenemine on oluline, sest see aitab mõista harjutuse mõtet ja arendada oskusi.

1.4 Metoodika kasutamine:

On mitmeid võimalikke lähenemisviise:

1. Kui osalejate aeg võimaldab seda: mitu nädalat või isegi mitu kuud, professionaalse koolituse protsessis, tsiviilteenistuse raames, ühise projekti elluviimisel jne. Iga nädal võib eraldada aega tegevuste läbiviimiseks, kas osaliselt või täielikult, järjekorras või mitte.
2. Kui osalejate aeg ja kohalolek teie organisatsioonis on piiratud:
 - Kogu protsessi kestel saavad osalejad täpsustada, milliseid üldoskusi ja pädevusi (ÜOP-sid) nad soovivad saavutada. Koolitaja teeb teadliku valiku, millised pädevused ja oskused

ettepanekuks esitada, kui ta on kindlaks määranud prioriteetseks töötamiseks vajalikud ÜOP-d.

- Koolitaja valib ÜOP-d rohkem või vähem juhuslikult vastavalt pakutavatele kunstilistele väljendusviisidele.

Näpunäited ja soovitused kasutajatele (Koolitajatele)

1. Selleks, et töötuba lihtsustada, on oluline, et koolitaja eelnevalt võtaks aega proovida logistiliselt töötoa protsess läbi. See võimaldab tal ette näha võimalikke raskusi või takistusi, millega osalejad võivad kokku puutuda (ajajuhtimine, juhiste mõistmine, tugi, ruum tegevuseks jne).

2. Säilita saavutuste ja grupi- ning individuaalsete hindamislehtede koopiad: kursuse lõpus võiks osalejatele anda ÜOP-d seotud märkmiku, kus on kirjeldatud sisu ja näitajad.

3. Julgusta ja aita osalejatel kasutada portfooliod oma saavutuste ja arengu jälgimiseks.

1.5 Allikad

- Culture Health And Wellbeing Alliance. (2020, July). *How creativity and culture are supporting shielding and vulnerable people at home during Covid-19*. Retrieved from culturehealthandwellbeing.org.uk.
- Baljkas, I. (2021). *Empowerment through art*. Retrieved from diva-portal.org.
- Nowadays. (2019, June 23rd). *How can arts empower, educate and change people for good?*. Retrieved from nomadways.medium.com.
- Imran_S.M._Khalid.pdf (2021, November). *Art as a Tool of Empowerment*. Retrieved from [theseus.fi](https://theses.fi).
- EuroHealthNet Magazine. (2022, July 5th). *CultureForHealth - How art and culture are contributing to community-based approaches to health promotion and care throughout the life-course*. Retrieved from eurohealthnet-magazine.eu.

Peatükk 2

Haavatavate täiskasvanute jaoks vajalikud oskused

2.1. Sissejuhatus

Pehmed oskused ehk üldpädevused ja -oskused (ÜOP) muutuvad üha olulisemaks nii tööturule sisenemise kui ka sotsiaalse lõimumise seisukohalt. Kõvad oskused pakuvad tehniliste probleemide lahendusi, kuid kriise ei lahendata ainult tehnilisel viisil, vaid pigem kohanduval viisil, nagu seda võimaldavad ÜOP-d, hõlmates sotsiaalsete pädevuste komplekti, mis võimaldavad inimestel suhelda oma eakaaslastega. Kuigi need on tihedalt seotud inimese isiksusega, saab neid parandada ja hoolimata nende immateriaalsest olemusest hindavad ettevõtted neid tänapäeval kõrgelt. Töö on ka vahend võitluses sotsiaalse tõrjutuse vastu, pehmete oskuste parandamine suurendab töö saamise võimalusi, seega täiskasvanutele suunatud pehmete oskuste õppimine on oluline aspekt sotsiaalse tõrjutuse ja haavatavuse riski vähendamiseks.

2.2. Teoreetiline taust ja põhimõisted

Haavatav isik, kellel on nõrgenenud isiklik, perekondlik, suhete ja sotsiaalmajanduslik keskkond ning seetõttu on riskiolukorras, mis võib käivitada sotsiaalse tõrjutuse protsessi. Riskitaseme suurus sõltub nende keskkonna halvenemise määra.

Sotsiaalse tõrjutuse risk; Sotsiaalse tõrjutuse riski määratlus pärineb Euroopa Komisjonilt. Selle kohaselt on inimesed sotsiaalse tõrjutuse ohus, kui esinevad järgmised kolm olukorda:

1. Kui riigi minimaalpalgast ei saavutata vähemalt 60%, isegi kui saadakse riiklikku toetust.
2. Kui suurel osal perest esineb pikaajaline tööpuudus. Räägime täiskasvanutest (19–59-aastased), kes töötavad ainult 20% võimalikest päevadest.
3. Kui inimesed ei suuda saada ligipääsu rohkem kui neljale järgnevast üheksast punktist:
 - a. Üüri või kommunaalkulude tasumine
 - b. Sobiv küttesüsteem
 - c. Ootamatute kulude katmise võimatus
 - d. Piisav kogus liha, kala või valku tarbimiseks iga kahe päeva tagant
 - e. Nädalane puhkus kodust eemal
 - f. Auto
 - g. Pesumasin
 - h. Värvitelevisioon
 - i. Üks telefon

Sotsiaalne intergatsioon: Sotsiaalset lõimumist võib defineerida kui protsessi, mis vastab nõudmistele, vajadustele ja huvidele ning põhineb osalevate inimeste edendamisel, võimaldades neil saada oma eluloos peategelasteks. Sotsiaalne lõimumine tugevdab isiklikku enesehinnangut ja suurendab indiviidi heaolu neile, kes suhtlevad teistega. Majanduslik ebakindlus on sageli seotud sotsiaalse tõrjutusega.

Tööturule sisenemise meetmed on suunatud nende inimeste integreerimisele, toetamisele ja tööturule kaasamisele, kellel on raskusi regulatiivse juurdepääsuga tööle. Seega on tööturu integratsiooni meetmete eesmärk tagada, et inimesed, kelle sotsiaalmajanduslik olukord võib põhjustada sotsiaalset tõrjutust, saaksid töö vastavalt oma teadmistele, vajadustele ja oskustele. Tagades nende täieliku

sisenemise tööturule, on oluline mitte ainult austada individuaalseid õigusi, vaid ka lisada väärtusi ja teadmisi, mis on sama potentsiaalsed ja erilised. Selle tulemusena saavutatakse mitmekesisemad ja täielikumad meeskonnad ning seeläbi õiglasemad, võrdsemad ja õiglasemad ühiskonnad.

Üldpädevused-ja oskused (ÜPO) on õpitud ja tõestatud võimed, mida peetakse tavaliselt vajalikuks või väärtuslikuks töhusaks tegutsemiseks peaaegu igasuguses töös, õppimises või elu tegevuses. Need on "ülekantavad", kuna need ei ole eranditult seotud ühegi konkreetse kontekstiga (töö, amet, akadeemiline distsipliin, kodaniku- või kogukonna kaasamine, ametisektor, ametialasektori rühm jne).

Kõvad oskused on tehnilised oskused, mida professionaal omab. Seega räägime oskustest, mis omandatakse tööalase elu jooksul või akadeemilises asutuses ning mis võimaldavad professionaalil oma tööd teha. Kõvad oskused on need oskused, mida saab õppida läbi koolituste, hinnata ning tunnustada sertifikaatide või töökogemuse kaudu. Kõige tüüpilisemate kõvade oskuste hulka kuuluvad paljud oskused, mida õpetatakse koolis, nagu võõrkeelte oskus või arvutioskused.

2.3. Metoodika ja lähenemisviisid aine õpetamiseks

Pehmete oskuste parandamiseks on erinevaid meetodeid ja lähenemisviise.

Põhjendus pehmete oskuste strateegia teoreetiliseks ja metodoloogiliseks arendamiseks alates algõppest.

See metodoloogia avaldati märtsis 2016 teadusajakirjas "ecociencia". Artiklis kirjeldatakse üldisi omadusi pehmete oskuste arendamise strateegiast algõpetuse õpilastele. Sotsioloogilised teooriad rõhutavad keskkonna mõju loovuse arengule kui potentsiaatorile ja võimaldajale. Need teooriad rõhutavad kultuurilist ja interpersonalset lähenemist loovusele ning mõistavad seda protsessina, kus terviklik inimene kohaneb keskkonnaga. Rõhutatakse perekonna ja kooli rolli. Pakutud strateegia eeldab, et õpetaja on lastele loominguline eeskuju nii mõtlemise kui ka tegutsemise viisi osas. Samuti näitab õpetaja lapsele huvivaldkondi ja osaleb nendega koos, julgustades arendama oma loovaid huvisid.

Pehmete oskuste koolituse strateegia põhimõtted:

Põhimõte on seotud kogukonnas kehtiva väärtussüsteemiga; käesoleva artikli uurimise puhul kajastab see väärtussüsteem hariduslikku kogukonda, kus soovitakse saavutada oskusi.

Kui kool määratleb eesmärgid:

Haridusasutuse subordinatsiooni kohadamine visiooni ja missiooni järgi. Oskuste arendamine on seotud kooli ülima eesmärgiga, sõltumata kooli juhtide ja õpetajate poolt ellu viidavatest algatustest.

Pika-, keskmise- ja lühiajalise strateegia planeerimine. Strateegia peab erinevatel perioodidel arvestama saavutatavate oskustega. Improvisatsiooni tuleks vältida.

Hindamine ja pidev täiustamine. Oskuste omandamise olukorda hinnatakse ja reaalsuse nõuetega kooskõlas tehakse muudatusi.

Kaasamine. Strateegias sätestatud tegevused näitavad toimimisviisi kõigile protsessis osalejatele. Lisaks on olulised järgmised kaasamise sammud:

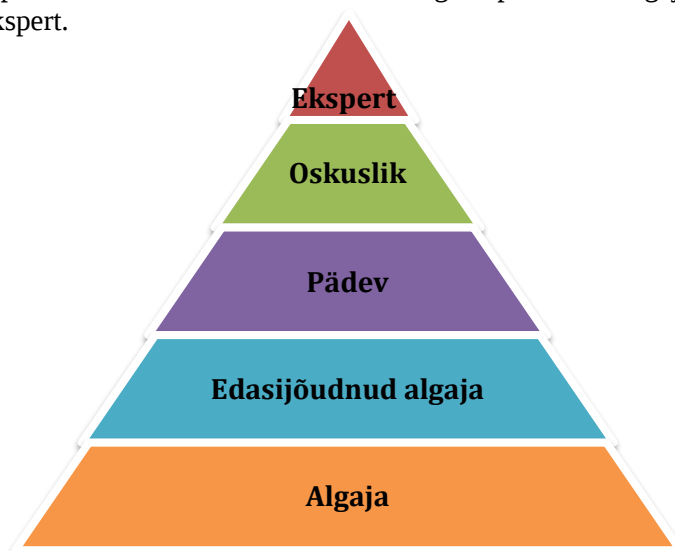
Alusta hetkeolukorra kaardistamisega.

- **Õppimine tiimides.** Õppetundide plaanidesse lisatakse tegevusi, mis hõlbustavad klassisiseste sisu ja perekonnas või sotsiaalses keskkonnas õpitud aspektide kombineerimist.
- **Loo teadmiste kaardid**
- **Vii läbi ajurünnakuid**
- **Hinda pehmete oskuste koolitustel saavutatut.** Iga perioodi lõpus hinnatakse pehmete oskuste saavutatud seisundit, mis valiti vastavalt tehtud hetkeolukorra kaardistusele.

Selles strateegias on õpetajate koolitus oluline. Kuigi see strateegia on mõeldud laste algõppe jaoks, saab seda kergesti kohandada täiskasvanute haridusele.

Dreyfus-i mudel

Dreyfus'i mudel loodi vendade Stuart ja Hubert Dreyfus'i poolt. Dreyfus'i oskuste omandamise mudel selgitab, et õpilased omandavad oskusi viie arenguetaapi kaudu: algaja, edasijõudnud algaja, pädev, oskuslik ja ekspert.

Source: own elaboration

Dreyfus'i oskuste omandamise mudel on mudel, mida saab kasutada inimeste võimekuse ja oskuste arengu taseme hindamiseks, kui nad midagi uut õpivad. See mudel pole uus, kuid on siiski tänapäeval oluline ning seda kasutatakse sageli pedagoogikas ja indiviidi ekspertitaseme hindamisel. Dreyfus'i vendade järgi õpivad inimesed otsestest juhustest ja praktikast. Eeldatakse, et mida rohkem inimene harjutab reeglite ja protseduuride järgimist, seda kogenumaks ja pädevamaks ta töös või ülesandes muutub. Aja jooksul, mida rohkem kogemusi omandatakse, ei toetuta enam otseselt reeglitele ja protseduuridele.

Etapid:

- **Algaja:** Selles faasis eeldatakse, et õppijal pole tausta selles teadmiste valdkonnas, mida ta õppima hakkab. Sellepärast on äärmiselt oluline, et õppija järgiks pakutud reegleid, tehnikaid, juhiseid ja protseduure. Selles staadiumis on vähe võimalusi õppijal olla loov, kuna tal puudub kogemus selles valdkonnas.

- **Edasijõudnud algaja:** Edasijõudnud algaja on juba näinud ja harjutanud mitmeid näiteid, kuidas teadmisi rakendada. See võimaldab tal seista silmitsi erinevate stsenaariumidega, sest ta tunneb ära teadmiste rakendused varasemate kogemuste põhjal. Lisaks tunneb ta end kindlamalt ülesande või tegevuse täitmisel, mis on seotud teadmiste rakendamisega, järgides saadud juhiseid.
- **Pädev:** Oskuslikuks saamiseks eeldatakse, et õppija vajab umbes 2 kuni 3 aastat õpinguid ja teadmiste rakendamise harjutamist. Pädev suudab töötada efektiivselt, organiseeritult ja enesekindlalt tuginedes varasematele kogemustele. Neil on vastutustunnetunne ja nad suudavad mõelda lahendustele, sest nad teavad ja on rakendanud paljusid reegleid ja protseduure, isegi neid erinevalt varieerides sõltuvalt kontekstist, milles nad end leiavad. Nad oskavad valida, milliseid reegleid ja protseduure kasutada probleemide lahendamiseks.
- **Oskuslik:** Kui inimene jõuab sellele tasemele, siis ta on võimeline ja kvalifitseeritud mõistma teadmiste rakendamise ulatusest kaugemale. Pädev inimene teab oma õpitud teadmiste piire ja nende rakendusi. Nad on inimesed, kes suudavad õppida teiste kogemustest, õppida oma vigadest ning pidevalt parendada. Nad kontrollivad ja katsetavad kõike, millele nad teadmisi rakendavad, ja nad teavad väga hästi, kus neid saab ja ei saa rakendada ning kus võib tekkida läbikukkumine.
- **Ekspert:** Ekspert, tuntud ka kui meister, ei vaja enam konkreetseid reegleid, juhiseid ega protseduure töö tegemiseks. Tänu ulatuslikule kokkupuutele ja kogemustele valdkonnas rakendab ekspert alateadlikult asjakohaseid reegleid ja juhiseid igas olukorras ja kontekstis. Ekspert kasutab isiklikku intuitsiooni vahendina kõige tähendusrikkamate tulemuste saavutamiseks. Lisaks otsib ta pidevalt uusi ja paremaid viise teadmiste rakendamiseks, luues isegi omaenda rakendusmeetodeid.

Oskuste omandamise protsessi käigus areneb loovus, kui õppijad omandavad kindlamad teadmised teemast. Seda lähenemisviisi saab kasutada pehmete oskuste õpetamisel, aga ka kõvade oskuste õpetamisel ning see parandab ka pehmeid oskusi nagu loovus, algatusvõime jne.

Abraham Maslow's mudel

Nii pehmeid kui ka kõvasid oskusi saab arendada. Kõvade oskuste puhul on küsimus ilmselge - näiteks piisab masina või seadme kasutusjuhendi lugemisest, et arendada oskusi teatud valdkonnas. Pehmeid oskuste puhul aga on vaja valmisolekut pöörata rohkem tähelepanu sellele, kuidas me suhtleme teistega.

See oskuste omandamise mudel on jagatud neljaks etapiks.

- **Teadvustamatu pädevusetus:** Selles etapis olete mitteteadlik sellest, mida tuleb teha, kuid teil pole ka sellega seotud kogemust. See on "õnnis teadmatus" staadium. Seda võib võrrelda pimedusega. Ma ei tea... ja ma ei tea, et ma ei tea. Me ei tea, et meil pole teatud oskusi. Siia võivad kuuluda ka need, keda nimetame "emotsionaalselt kirjaoskamatuks".
- **Teadlik pädevusetus:** Selles etapis mõistab inimene, et on asju, mida ta ei tea, ning otsustab minna edasi nende asjadega, mida ta ei tea, ja teeb otsuse jätkata õppimisprotsessi või eelistab jääda teadmatusse seisu ilma edasiliikumata.

- **Teadlik pädevus:** Selles etapis olete võimeline seda tegema, kuid vajate selleks tähelepanu ja kontsentratsiooni. Oskuste omandamisel peame olema teadlikud igast tegevusest, mida teeme, et tugevdada seda oskust. Iga samm sisestatakse ja edastatakse ajule, et see säilitaks tehnikad ja seejärel kordaks neid uuesti.
- **Teadvustamatu pädevus:** Oskus muutub automaatsete harjumuste jadaks ning teie teadvus on vaba samal ajal tegelema teiste tegevustega. Me ei tea, et meil on mingi pädevus; või paremini öeldes, me ei saa aru, et meil on pädevus, ja me arendame seda automaatselt. Kui pädevus on alateadvusesse integreeritud, ilmneb selle rakendamine instinktiivselt, peaaegu mõtlemata, automaatselt. Teised võivad arvata, et see võime on kaasasündinud.

2.4. Nõuanded ja soovitused kasutajatele (Koolitajatele)

Pehmete oskuste mõõtmine pole lihtne ülesanne, kuid sageli ei ole ka lihtne aru saada, kas meil on need oskused või mitte. Selles mõttes on pidev vaatlus ja dialoog õpilastega võtmetähtsusega nende õppimisvajaduste tuvastamisel.

Lisaks võimaldab õpilastega dialoog süveneda nende tundmaõppimisse, nende kontekstidesse ja ootustesse. See on oluline, kui tegemist on nende juhendamise ja suurema sotsiaalse kaasatuse saavutamiseega.

2.5. Allikad

Ortega, C.; Febles, J.; Sentí, V. *Rationale Theoretical and methodological develop of a strategy for soft skills from initial education*. Revista Científica ECOCIENCIA; Guayaquil Vol. 3, Iss. 3, (Jun 2016). <https://www.proquest.com/openview/bc74b2d32c557a2c3b6616bc5428d33e/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2043236>

Deming, D. *The Value of Soft Skills in the Labor Market*. Retrieved from: <https://www.nber.org/reporter/2017number4/value-soft-skills-labor-market>

López, M. *Modelo Dreyfus de adquisición de habilidades*. Retrieved from <https://www.imarv.in/modelo-dreyfus-de-adquisicion-de-habilidades/>

¿Qué son las habilidades blandas y cómo se aprenden?. Educrea. January 2015. Retrieved from: <https://educra.cl/que-son-las-habilidades-blandas-y-como-se-aprenden/>

Doyle, A. *What are Soft Skills?*. October 2022. Retrieved from: <https://www.thebalancecareers.com/what-are-soft-skills-2060852>

Soft Skills Predict Career Success. IEA. Retrieved from: <https://ieatraining.org/soft-skills-importance-todays-labor-market/>

Why soft skills and emotional intelligence are more important than ever. EURES. 27th July 2021.
Retrieved from: https://ec.europa.eu/eures/public/why-soft-skills-and-emotional-intelligence-are-more-important-ever-2021-07-27_en

Peatükk 3

Täiskasvanute õppimise toetamine

3.1. Sissejuhatus

Andragoogiline lähenemine hariduses püüab soodustada "sügavat õppimist" ja võimet teadmisi ja oskusi praktiliselt rakendada, kaasates õppijaid aktiivselt nende õppimisprotsessi. Õppijaid julgustatakse võtma enda õppimise eest vastutust ja kontrolli, samas kui koolitaja roll on selle protsessi hõlbustamine. Seda tehakse võimalike ressursside tuvastamise kaudu, õppijate olemasolevate teadmiste ja potentsiaali väljatoomise kaudu, õppijate väljakutsumise kaudu probleemipõhise õppe, võrgustikuõppe ja enesepeegelduse kaudu.

3.2. Definitsioonid ja mõned teoreetilised elemendid

Pädevus - - Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) kirjeldab kokkuvõtlikult pädevust kui "rohkemat kui lihtsalt teadmised ja oskused. See hõlmab võimet vastata keerukatele nõudmistele, tuginedes ja mobiliseerides psühhosotsiaalseid ressursse (sh oskused ja hoiakud) konkreetses kontekstis" (OECD, 2005). See hõlmab kognitiivseid elemente (nt teadmine, arusaamine), funktsionaalseid aspekte (nt võime tegutseda ja sooritada) ning isiklikke, sotsiaalseid ja inimsuhte atribuute (nt sotsiaalsed, inimsuhtluslikud, emotsionaalsed ja organisatsioonilised oskused).

Andragoogika - Täiskasvanute õppimise uurimine sai alguse Euroopas 1950. aastatel ja seejärel sai sellest täiskasvanute õppimise teooria ja mudeli pioneeriks alates 1970. aastatest Malcolm Knowles, Ameerika täiskasvanuhariduse praktik ja teoreetik, kes defineeris andragoogia kui "täiskasvanute õppimise kunsti ja teadust". Andragoogika loob eeldused õppimise kujundamisel:

- Täiskasvanutel on vaja teada, miks neil on vaja midagi õppida.
- Täiskasvanutel on vaja õppida kogemuslikult.
- Täiskasvanud lähenemine õppimisele on probleemide lahendamise keskne.
- Täiskasvanud õpivad kõige paremini, kui teema on kohe kasulik.

Õpikeskkond - õppijate intellektuaalsed, sotsiaalsed, emotsionaalsed ja füüsilised olud, milles nad oma õppimisprotsessi jätkavad, on olulised. Soodne õpikeskkond on täiskasvanud õppijate õppimise edukuse jaoks otsustava tähtsusega.

Soodne õpikeskkond täiskasvanud õppijale - Soodne õpikeskkond täiskasvanud õppijatele võib olla kahest perspektiivist vaadeldav: õpikeskkond ja õpiinteraktsioon. Õpikeskkond viitab keskkonnale, milles täiskasvanud õppijad oma õppimise ajal viibivad. Samas õpiinteraktsioon viitab suhtele, mis eksisteerib täiskasvanud õppija ja täiskasvanud koolitaja (facilitaatori) vahel. Õpiinteraktsioon on üks peamisi tegureid, mis mõjutavad õppetulemusi täiskasvanud õppijate seas (Khalid, 2008).

Refleksiivsus - Metakognitiivsete oskuste (mõtlemine mõtlemise üle), loovate võimete kasutamine ja kriitiline suhtumine on olulised. Oluline pole mitte ainult individuaalne mõtlemisviis, vaid ka üldisemalt kogemuste konstrueerimine, sealhulgas mõtted, tunded ja sotsiaalsed suhted. See eeldab sotsiaalset küpsust, mis võimaldab indiviididel distantseeruda sotsiaalsetest survetest, võtta erinevaid perspektiive, teha iseseisvaid otsuseid ja võtta vastutust oma tegude eest.

Facilitaator - Sõna "facilitator" pärineb prantsuse keelest "faciliter" ja itaalia keelest "facilitare", kus "facile" tähendab "lihtne". Teisisõnu, facilitaator teeb asjad lihtsamaks. Facilitaator ei võta endale seda vastutust, vaid jätab selle õppijale. Facilitaatori roll on esmalt toetada õppijat selle vastutuse võtmisel, planeerida ja korraldada nende õppimist, hinnata ja selle üle mõtiskleda.

3.3. Täiskasvanute koolitamise tavade parendamine

Täiskasvanute õppimise toetamine nõuab enam kui teadmised ja oskused. See hõlmab võimet täita keerulisi nõudmisi, kasutades ja mobiliseerides psühhosotsiaalseid ressursse (sh oskused ja hoiakud) konkreetsetes kontekstides. Näiteks töhusa suhtlemise oskus võib tugineda individuaalsele keeleoskusele, praktilistele infotehnoloogia oskustele ja suhtumistele nendega, kellega suheldakse. Inimesed vajavad mitmesuguseid pädevusi, et silmitsi seista tänase maailma keerukate väljakutsetega, kuid praktiliselt oleks piiratud väärtusega koostada väga pikk nimekiri kõigest, mida nad peavad suutma elu jooksul erinevates kontekstides.

OECD (2005) selgitab väikese hulga võtmeoskusi, mis põhinevad teoreetilisel arusaamisel sellest, kuidas selliseid oskusi määratletakse. Vastavalt peab iga võtmeoskus:

- Olema oluline ühiskonna ja üksikisikute jaoks väärtuslike tulemuste saavutamiseks;
- Aitama inimestel täita olulisi nõudmisi mitmesugustes kontekstides; ja
- Olema tähtis mitte ainult spetsialistidele, vaid kõikidele inimestele.

Seetõttu hõlmavad koolitamise tavade põhimõtted järgmist:

3.3.1 Õpetajast õppimise fasilitaatoriks

Õppimise hõlbustamine võib olla väga erinev ühekülgselt teadmiste edastamisest. Traditsiooniliselt on õpetaja isik, kes peamiselt annab edasi teadmisi. Kes vastutab selle eest, mida õpilased peaksid õppima, kuidas, millal ja kas nad on õppinud? Õpetajate ülesandeks on edastada ettekirjutatud sisu, kontrollida, kuidas õpilased seda vastu võtavad ja kasutavad ning seejärel testida, kas nad on selle vastu võtnud. Vastupidiselt hõlbustamine hõlmab inimeste saatmist õppimisprotsessi, mille käigus nad arendavad pädevusi. Fasilitaatorid loovad õiged tingimused selleks, et inimesed saaksid teadmisi ja oskusi iseseisvalt kujundada vastavalt oma konkreetsetele vajadustele.

3.3.2 Õppimist toetava keskkonna loomine

- Fasilitaatoril on oluline roll õppimiseks sobiva õhkkonna loomisel grupis. Oma ideede avameelselt ja selgelt väljendamine selle kohta, mis loob hea õpikeskkonna, aitab grupil hakata mõtlema oma vastutusele ja rollile selle õhkkonna loomisel. Oma ideede ja põhimõtete järgi tegutsemine on muidugi oluline. Kas sa seda tahad või mitte (eriti uue grupi alguses), jälgitakse sind kui käitumismudelit grupis.
- Fasilitaatoril on palju tegemist grupi või klassikogemuse algse meeleolu või õhkkonna loomisega. Kui fasilitaatori põhiline filosoofia on usaldus grupi ja grupi liikmete vastu, siis see suhtumine kandub edasi mitmel peenemal viisil.
- Füüsiline keskkond nõuab füüsilise mugavuse tagamist (temperatuur, ventilatsioon, lihtne juurdepääs toidule ja puhkeruumidele, mugavad toolid, piisav valgus, hea akustika jne), et vältida õppimise takistusi. Peenemad füüsilised omadused võivad avaldada veelgi suuremat mõju. Psühholoogid leiavad näiteks, et värv mõjutab otseselt meeleolu; erksad värvid kalduvad

tekitama rõõmsaid ja optimistlikke meeleolusid, samas kui tumedad või tuhmid värvid tekitavad vastupidist.

Psühholoogiline keskkond, mis soodustab õppimist, omab omakorda järgmisi omadusi:

- **Vastastikuse austuse õhkkond:** Täiskasvanud on avatumad õppimisele, kui nad tunnevad end austatuna. Kui nad tunnevad, et nendega räägitakse üleolevalt, neid ignoreeritakse, peetakse neid võimetuteks või kui nende kogemust ei hinnata, siis kulutavad nad oma energiat nende tunnetega tegelemiseks õppimise arvelt.
- **Koostöö õhkkond:** Tänu varasematele koolikogemustele, kus hinnete ja õpetaja soosingu nimel konkureerimine oli normiks, suhtuvad täiskasvanud haridustegevustesse sageli võistluslikult teiste õppijate suhtes. Kuna kaasõpilastel on sageli rikkalikumad õppimisressursid, muudab see võistluslikkus need ressursid kättesaamatuks. Sellepärast võib kasutada õhkkonna loomise harjutusi, mis panevad õppijad juba algusest peale jagamissuhtesse.
- **Vastastikuse usalduse õhkkond:** Inimesed õpivad rohkem neilt, keda nad usaldavad, kui neilt, kelles nad pole kindlad, kas nad saavad usaldada. Õppimise juhendajatel tasub esineda pigem inimolendina kui autoriteedi kujuna, usaldada neid ja võita nende usaldus.
- **Toetuse õhkkond:** Inimesed õpivad paremini, kui nad tunnevad end toetatuna, mitte hinnatuna või ähvardatuna. Täiskasvanute õpetajad üritavad näidata oma soovi olla toetavad, näidates nende täielikku aktsepteerimist, kaasa tundes nende probleemidele või muredele ning määratledes oma rolli abistajana.
- **Avasuse ja autentsuse õhkkond:** Kui inimesed tunnevad end vabana ütleva, mida nad tegelikult mõtlevad ja tunnevad, on nad valmis uurima uusi ideid ja riskima uute käitumisviisidega rohkem kui siis, kui nad tunnevad end kaitsepositsioonil olevana. Kui haridustöötajad näitavad avatust ja autentsust, võtavad täiskasvanud õppijad neid sageli eeskujudena ja võtavad üle nende käitumise.

Oma ideede ja põhimõtete avameelselt ja selgelt väljendamine selle kohta, mis loob hea õpikeskkonna, aitab grupil hakata mõtlema oma vastutusele ja rollile selle õhkkonna loomisel. Tegutseda oma ideede ja põhimõtete järgi.

3.3.3 Koostöösuhete loomine

Õppijatel on vaja kaasõppijaid toetuseks ja koostööks. Koos õppimine on paljudele inimestele uus kogemus. Facilitaatoril on oluline roll inimeste ühendamisel ja nende julgustamisel üheskoos õppima.

Mõned küsimused, mida facilitaatorid võiksid esitada endale grupi dünaamika ja õhkkonna kohta:

- Kas grupp lubab ja toetab õppijatel järgida erinevaid teid?
- Kas meie kui fasilitaatorid tegelikult aktsepteerime ja toetame kõiki erinevaid viise, mida inimesed valivad?
- Oleme valmis loobuma oma arusaamast sellest, mis on "hea õppimine"?
- Kas programmis on ruumi refleksiooniks ja sügavamaks arusaamiseks õppimisest?
- Kas grupi atmosfäär võimaldab "eksimist" ja "haavatavust"?

3.3.4 Õppijate kaasamine koosõppimisse

Andragoogiline mudel rõhutab õppijate vastutuse jagamist õppe tegevuste planeerimisel fasilitaatoriga. Inimesed kipuvad tundma kohustust mis tahes otsuse suhtes proportsionaalselt sellega, kui palju nad selle tegemises osalesid. Vastupidine kehtib veelgi rohkem: Inimesed kipuvad tundma end kohustusteta, kui nad tunnevad, et otsus või tegevus neile peale surutakse ilma võimaluseta sellele mõju avaldada.

3.3.5 Toetage õppijaid nende õppimisvajaduste tuvastamisel ja nende saavutamisel.

Facilitaator aitab esile kutsuda ja selgitada individuaalseid õppimisvajadusi ning üldisi eesmärgi grupis. Kui fasilitaator ei karda vastuolulisi eesmärgi ja konflikte ning võimaldab inimestel individuaalselt vabalt väljendada, mida nad sooviksid teha, siis aitab ta luua õpikeskkonna.

3.3.6 Õppimisvajaduste tõlgendamine eesmärkideks

Õppimisvajaduste tuvastamise järgselt seisavad osalejad nüüd silmitsi ülesandega, et tõlgendada need õppimise eesmärkideks - positiivseteks suundumuste kasvu avaldusteks. Mõned õppimise liigid (näiteks kriteeriumide määramine konkreetse ülesande erinevateks sammudeks) sobivad eesmärkideks, mis on sõnastatud lõppkäitumistena, mida saab jälgida ja mõõta. Teised (näiteks otsustusvõime) on nii keerulised, et neid on parem sõnastada suundumuse parandamiseks.

3.3.7 Õpikogemuste mustrite disainimine

Õppimise eesmärkide sõnastamise järel on nii fasilitaatoril kui ka täiskasvanud õppijatel ühine ülesanne kavandada plaan nende saavutamiseks. See plaan hõlmab ressursside tuvastamist, mis on seotud iga eesmärgiga, ning kõige tõhusamate strateegiate ja meetodite määratlemist nende ressursside kasutamiseks.

Meetodi valimisel peaks fasilitaator pöörama tähelepanu järgmistele aspektidele:

- Tunne ennast meetodi suhtes kindlalt ja veendunult.
- Kui võimalik, ole ise osalenud meetodis täielikult (või ole osa meeskonnast, kus inimesed on selle kogemuse saanud, ja saate seda koos ülejäänud meeskonnaga arutada).
- Ole valmis ootamatute tulemustega toime tulema.
- Ole teadlik oma enda arvamuste ja tõlgenduste kohast ning tööta osalejate tõlgenduste ja seostega.
- Tee programmi üksuste eesmärgid selgeks, vältides dogmaatilist juhendamist.
- Ära kasuta meetodeid, mis võivad põhjustada osalejates või grupis tundeid, mida koolituse käigus ei saa lahendada.

- Austa, et mõned inimesed ei pruugi soovida osaleda konkreetsetes harjutustes.
- Ole valmis läbivaatamiseks ja tagasisideks, mis võib kohandada ootamatute tulemustega, ning omada hoolikalt läbimõeldud strateegiat nende käsitlemiseks.

Olge teadlik, et õppimine on muutus ja see võib olla ebamugav kogemus. Osalejad võivad omistada oma ebamugavustunde meetodile (või isegi treenerile). Treener peab hoolikalt analüüsima, kas ebamugavustunne oli põhjustatud meetodist või meetodi abil tekitatud tunnetest ja avastustest.

3.3.8 Hindamisprotsess õppijate eesmärkide saavutamise hindamiseks

Fasilitaator kaasa õppija vastastikku aktsepteeritavate kriteeriumide ja meetodite väljatöötamisse, mille abil hinnata edusamme õppeeesmärkide saavutamisel. Seejärel aitab fasilitaator õppijatel välja töötada ja rakendada enesehindamise protseduuri nende kriteeriumide alusel. Täiskasvanute õppimine on protsess, mille käigus õppijad saavad teadlikuks olulistest kogemustest. Olulisuse tunnetamine viib hindamiseni. Õppija teab, kas õppimine vastab tema isiklikele vajadustele, kas see viib edasi selles valdkonnas, mida ta soovib teada, kas see valgustab teda kummitavaid teadmatuspiirkondi. Tähendused saadavad kogemust siis, kui me teame, mis toimub, ja millist tähtsust sündmus meie isiksusele sisaldab.

3.4. Näpunäited ja soovitused koolitajatele/kasutajatele

Euroopa tasandil soovitatakse jagada võtmeoskuste kogumik huvigruppidele, et avada arutelu täiskasvanute õppimise spetsialistide poolt nõutavate oskuste üle; jälgida võtmeoskuste kogumiku rakendamise edusamme ja koguda teavet huvigruppide tagasiside kohta kõikidel tasanditel ja kõikides sektorites; uurida võimalikke kattuvusi, sarnasusi ja erinevusi esitatud võtmeoskuste kogumiku ning olemasolevate riiklike/sektori/institutsionaalsete raamistike vahel, et viia idee professionaalset/professionaalidest selles valdkonnas edasi; koordineerida kaardistamis- ja tagasisideprotsessi ning edastada tulemused rahvusvahelisele koordinaatorile (Euroopa Komisjon); tuvastada head tavad võtmeoskuste kogumiku kasutamisel ja levitada neid; luua praktikute võrgustik.

3.5. Allikad

- Bedi, A. (2004). An andragogical approach to teaching styles. Education for Primary Care, 15, 93-108.
- Brookfield, S. (1995). Becoming a critically reflective teacher. San Francisco, Jossey-Bass.
- Buldioski G, Grimaldi C, Mitter S, Titley G, Wagner G.(2002) T-Kit on Training Essentials No 6. (1st ed.) Strasbourg: Council of Europe publishing.
- Henschke, John A. EdD. (2014). "Andragogical Curriculum for Equipping Successful Facilitators of Andragogy in Numerous Contexts". IACE Hall of Fame Repository.
- Khalid, M.U. (2008). Creating a learner-friendly environment in all adult and non-formal education literacy centre. Journal of Nigeria National Council for Adult Education(NNCAE),16,151-158.
- Knowles, M. S., Holton III, E. F., & Swanson, R. A. (2014). The adult learner: The definitive classic in adult education and human resource development. New York, NY: Routledge.

- Märja, T., Jõgi, L.&Lõhmus, M. (2021). Andragoogika. Raamat täiskasvanute õppimisest ja õpetamisest. Tartu: Kirjastus ATLEX.
- OECD (2005). The definition and selection of key competences, 27 May 2005. Retrieved from: <https://www.oecd.org/pisa/definition-selection-key-competencies-summary.pdf>
- Ozuah, P. O. First, there was pedagogy and then came andragogy. Einstein Journal of Biology & Medicine, 21(2), 83-87.

Peatükk 4

Be Creative! e-õppekursus...tööriist sinu jaoks!

4.1. Sissejuhatus

See peatükk annab ülevaate parimatest lähenemisviisidest Be Creative'i e-platvormil navigeerimiseks. Seda täiendatakse edasi ka siis, kui platvorm on valmis. Ole loov! E-õppe HUB e-platvorm, on avatud õppekeskkond, kuhu laaditakse üles projekti materjalid ja tehakse need kättesaadavaks. See on suunatud nii koolitavatele kui ka koolitajatele, et suurendada teadlikkust ja arendada teadmisi erinevate kultuuritegevuste kasutamisest koolitusprotsessides, kasutades interaktiivseid õppeelemente nagu stsenaariumid, infograafikud, videod ja/või mängulisus.

4.2. Teoreetiline taust ja põhimõisted

Kuigi huvi selle vastu, kuidas inimesed õpivad, ulatub tagasi antiik-Kreeka filosoofide Sokratese, Platoni ja Aristotelese juurde, hakkasid psühholoogid sellele küsimusele teaduslike uuringutega vastama 19. sajandil. Eesmärk oli objektiivselt mõista, kuidas inimesed õpivad, ja seejärel vastavalt sellele välja töötada õpetamislähenemised. Samal ajal hakkasid haridusteooriate arengud toimuma alles 20. sajandi alguses. Nad uurisid, kas teadmisi ja tõe saab leida endast (ratsionalism) või välise vaatluse kaudu (empirism). (Fairbanks, 2021) See peatükk annab ülevaate järgmistest hariduslike õppeteooriate kasutamisest:

Konstruktivism

Konstruktivism on "õppe lähenemisviis, mis väidab, et inimesed aktiivselt konstrueerivad või loovad oma teadmised ning reaalsus on määratud õppija kogemuste poolt" (Elliot, Kratochwill, Littlefield Cook & Travers, 2000, lk 256). Täpsemalt usuvad konstruktivismi teoreetikud, et "õppijad loovad tähendust ainult aktiivse osaluse kaudu maailmaga suhtlemisel (näiteks katsete või reaalse maailma probleemide lahendamise kaudu)" (Fairbanks, 2021). Konstruktivismi ideid täiendades märgib Arends (1998), et konstruktivism usub õppija isiklikku tähenduse loomist läbi kogemuse ning tähendust mõjutavad eelteadmiste ja uute sündmuste koostoime. Õppija ehitab oma varasemale kogemusele ja arusaamisele uue arusaamise "konstrueerimiseks". (McLeod, 2019)

Proksimaalse arengu piirkond

Lähima arengu tsoon (Zone of Proximal Development) on defineeritud kui lapse "tegelik arengutase iseseisva probleemilahenduse alusel" ja lapse "potentsiaalne arengutase täiskasvanu juhendamisel probleemide lahendamisel või koostöös võimekamate eakaaslastega" erinevus (Vygotsky, 1978). John Dewey kohaselt on õppimine sotsiaalne tegevus, see on midagi, mis toimub suhtlemise kaudu teiste inimestega, mitte abstraktne ja eraldiseisev kontseptsioon (Dewey, 1938). Sama põhimõtte järgi rõhutas Vygotsky (1978) kogukonna olulist rolli "tähenduse loomise" protsessis. Seega on kogu õppimine sotsiaalselt loodud teadmiste jagamise ja läbirääkimise küsimus. (McLeod, 2019) Põhinedes kõigele eelnevale, kinnitab Vygotsky (1978), et sotsiaalsed suhted juhendatud õppimise kaudu lähima arengu tsoonis, kus õppijad ja nende eakaaslased koos teadmisi konstrueerivad, käivitavad kognitiivse arengu.

Sotsiaal-konstruktivism

Sajandivahetuse paiku tõusis esile perspektiiv "asustatud kognitsioonist ja õppimisest", mis rõhutas konteksti, eriti sotsiaalse interaktsiooni olulist rolli ning viis edasi konstruktiivistlikku õppimisvaadet. Selles uues vaates mõistetakse nii kognitsiooni kui ka õppimist kui indiviidi ja situatsiooni (või konteksti) vahelisi suhtlemisi; teadmisi vaadeldakse kui "asustatud" ning kui "tegevuse, konteksti ja kultuuri tulemust, milles neid luuakse ja kasutatakse". Teiste sõnadega, loobuti arusaamast, et

teadmised on "iseenesest sisemised" indiviidiile ning tunnistati, et teadmisi kujundavad ja mõjutavad sotsiaalsed ja kultuurilised kontekstid, milles neid omandatakse ja kasutatakse.

Eksperimentaalne õppimine

Eksperimentaalse õppimise teooriate alused põhinevad sotsiaalsetel ja konstruktiivistlikel õppimisteooriatel, kuid kogemus on õppimisprotsessi keskmes. Rahvusvahelise Haridusameti (n.d.) kohaselt on nende teooriate eesmärk "mõista, kuidas kogemused - olgu siis esmased või teisejärgulised - motiveerivad õppijaid ja soodustavad nende õppimist". Seega on õppimine seotud tähenduslike kogemustega igapäevaelus, mis viivad individuaalse teadmise ja käitumise muutumiseni. Nagu Carl Rogers, nende teooriate mõjukas eestkõneleja, väidab, on eksperimentaalne õppimine "iseeneslik õppimine", kuna inimestel on orgaaniline kalduvus õppida; ja inimesed õpivad siis, kui nad on täielikult seotud õppimisprotsessiga. (IBE, n.d.) Rogers rõhutab järgmist: (1) "õppimist saab ainult soodustada: me ei saa teist inimest otse õpetada", (2) "õppijad muutuvad ohu korral jäigemaks", (3) "oluline õppimine toimub keskkonnas, kus õppijale ohud on minimaalsed", (4) "õppimine on kõige tõenäolisem ja kestab kauem, kui see on algatatud õppija enda poolt" (Õppimise ja Õpetamise Büroo, 2005, lk 9). Rogers propageerib dünaamilist, pidevat õppimisprotsessi, kus uus õppimine "toob kaasa õppimiskeskondade tekkimise ja mõjutab neid" (IBE, n.d.).

Mitmikintelligentsus

Howard Gardner arendas oma teooria "mitmest intelligentsusest" välja 1983. aastal ja seadis kahtluse alla paljude õppimisteooriate eelduse, et "õppimine on universaalne inimprotsess, mida kõik üksikisikud kogevad vastavalt samadele põhimõtetele" (IBE, s.a.). Gardneri teooria käsitleb ka intelligentsuse vaatlemist ühe üldise võime ülekaaluna. Eriti rõhutab Gardner, et iga inimese intelligentsustasemel on mitu erinevat "intelligentsust". Need intelligentsused hõlmavad: (1) loogilis-matemaatilist, (2) keelelist, (3) ruumilist, (4) muusikalist, (5) kehalis-kineetilist, (6) sotsiaalset ja (7) intrapersonaalset. (IBE, s.a.)

Situeeritud õppimise teooria ja praktika kogukond

"Situeeritud õppimise teooria" ja "praktika kogukond" on välja töötatud Jean Lave'i ja Etienne Wengeri poolt ning ammutavad palju ideid eelnevalt arutatud õppimise teooriatest. See teooria rõhutab, et õppimine on alati seotud konkreetse kontekstiga ning soodustab teadmiste ja õppimise "suhtelise ja läbiräägitava" iseloomu tunnustamist koos õppetegevuste "kaasatud iseloomuga" kõigi osalejate jaoks. (IBE, n.d.) Täpsemalt öeldes toetub teooria ideele, et õppimine toimub tõhusamalt kogukondades. Lisaks sellele arendatakse kogukonna sotsiaalset kapitali läbi kogukonna praktikas toimuvate suhtlemiste (nt koostöö, probleemide lahendamine, usalduse loomine, mõistmine ja suhted) ning sellel on potentsiaal tugevdada kogukonna liikmete heaolu. (IBE, n.d.) Õppimine on kõige tõhusam siis, kui see toimub kogukondades, on edendanud ka Thomas Sergiovanni, kes väidab, et iga õpikeskkond peaks muutuma õppija keskseks kogukonnaks.

Kõiki neid aspekte arvestati e-platvormi kavandamise ja arendamise protsessis. E-platvormi sisu on korraldatud toetavalt, mis tähendab, et sisu kujundamine on mõeldud abistama juhendajaid ja õppijaid VOP (teadmised, oskused ja hoiakud) pädevuste omandamisel järk-järguliselt. See saavutatakse õpilaste olemasolevate pädevuste, teadmiste ja oskuste järkjärgulise ülesehitamisega ning järkjärgulise uute oskuste või teadmiste lisamisega. See eelistatud meetod on ideaalne, kuna seda saab rakendada igas vanuses inimeste ja ülesannete puhul. (Vanderbilti Ülikool, 2022). Õppijad konstrueerivad õppimist, kui nad täidavad järk-järgult igat moodulit oma enda ajas ja ruumis, samal ajal kui neil on võimalus suhelda teiste õppijate kogukonnaga e-platvormi liikmete portaali kaudu.

4.3. Kuidas seda efektiivselt kasutada?

Ole loov!/Be Creative! E-õppe HUB on e-platvorm, avatud õppe süsteem, kus projektimaterjalid üles laaditakse ja tehakse kättesaadavaks. See moodustab osa distantsõppest, suhteliselt uuemast haridusvormist, ning toob kaasa omaenda eelised. Peale võimaluse õppida veebis, registreerudes ja kasutades Be Creative E-õppe HUB'i, on õppijatel ka:

Mugavus ja paindlikkus: Õppijad saavad kursused läbida endale sobival ajal ja kohas.

- **Lihtne juurdepääs kohandatud õppekursustele,** mis hõlmavad erinevaid teemasid: Kuna kõigil pole samad õppimisvajadused, loodi iga õppekursuse jaoks (õpetaja ja õppija) kohanduvad õppe lahendused, et pakkuda mitmekesiseid ja moodulipõhiseid teid, sõltuvalt erinevate õppijate vajadustest ja võimetest.
- **Mooduliline disain, mida on lihtne järgida:** Suurim väljakutse disaini ja arendusprotsessis oli ressursside kureerimine ja nende kättesaadavaks tegemine, kohandades neid meie konkreetsele kursusele ja õppijatele oluliseks. Selle protsessi muutis lihtsamaks moodulitepõhiste veebiressursside loomine, mida saab järjestikusest täita, et platvormi efektiivsemalt kasutada.
- **Õppijatele pakutakse iseseisva õppe võimalusi:** Õppekursuste lõpetamiseks pole rangelt ajalist piirangut. Õppijad saavad kursuse lõpetada oma tempos.
- **Kvaliteetsed õppija ja koolitaja vahelised suhtlusvõimalused:** Õppijad on veebis olles rohkem sotsiaalsed kui kunagi varem.
- **Kuluefektiivne:** E-õppe HUB on tasuta ja iga õppija saab pärast kõigi moodulite edukat läbimist tunnistuse.

E-õppe HUB on suunatud nii õppijatele kui ka koolitajatele, et suurendada teadlikkust ja arendada teadmisi erinevate elementide kohta, mis on seotud kultuuriliste tegevuste kasutamisega koolitusprotsessides, läbi interaktiivsete õppeelementide nagu stsenaariumid, infograafikud, videod ja/või mängulised elemendid. Igal jaotisel on eraldi ruum platvormil ja erinevaid tööriistu saab kasutada iseseisvalt üksteisest sõltumatult.

Projekti platvorm on spetsiaalselt kavandatud ja kasutusel projekti vajaduste rahuldamiseks, nii et seda on võimalik kasutada koos kursuse sisuga. Platvorm võimaldab individuaalsete ülesannete määramist õppijatele, mida nad peavad reaalelu tegevuses täitma. Kuna igal osalejal on individuaalne profiil, saavad nad kommenteerida määratud ülesandeid ja jagada oma muresid – kas ülesanne oli raske, miks see oli raske, kuidas ülesanne täideti, kas oli takistusi, kuidas neid ületati jne. Kommentaare saab jagada teiste kaastöötajate või ainult koolitajaga.

4.4. Näpunäited ja soovitused koolitajatele/kasutajatele

Uuringute ja parimate tavade põhjal pakume mõningaid soovitusi paremateks veebipõhisteks õpikogemusteks:

- **Sea igapäevased õppimise eesmärgid:** Selgete eesmärkide seadmine alguses aitab õppijatel püsida motiveerituna ja hoida sammu erinevate ülesannetega. Eesmärgid peavad olema konkreetseid ja mõõdetavaid, näiteks "Lõpeta mooduli 1 ühikud 1-3".
- **Õpikeskkond pühendumiseks:** Õppijatele on lihtsam teavet meenutada ja keskenduda, kui neil on konkreetne ala või ruum, mis on pühendatud nende veebipõhisele õppimisele.
- **Planeeri õppimist kalendris:** Leidke sobivaim aeg, mida on lihtsam järgida, ja pühendage see õppimisele.

- **Tee jooksvalt märkmeid:** Märkmete tegemine võib soodustada aktiivset mõtlemist, suurendada arusaamist ja pikendada tähelepanu ulatust. See on hea strateegia teadmiste sisemiseks omastamiseks, toimugu õppimine veebis või klassiruumis.
- **Pidage pausi:** Pärast õppimist on meie ajule taastumine äärmiselt oluline, et saavutada kõrge jõudlus. Väikeste pauside tegemine võib taaselustada meie aju ning aidata kaasa keskendumisele.

4.5. Allikad

Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Collier Books.

Elliot, S. N., Kratochwill, T. R., Littlefield Cook, J., & Travers, J. (2000). *Educational psychology: Effective teaching, effective learning (3rd ed.)*. Boston: McGraw-Hill College.

Fairbanks, B. (2021, September 9). *PhoenixBlog*. Retrieved 2022, from 5 educational learning theories and how to apply them: <https://www.phoenix.edu/blog/educational-learning-theories.html>

IBE. (n.d.). *Most influential theories of learning*. Retrieved September 26, 2022, from International Bureau of Education: <http://www.ibe.unesco.org/en/geqaf/annexes/technical-notes/most-influential-theories-learning#:~:text=Learning%20is%20defined%20as%20a,how%20this%20process%20takes%20place>.

McLeod, S. A. (2019, July 17). *Constructivism as a theory for teaching and learning*. Retrieved from Simply Psychology: <https://www.simplypsychology.org/constructivism.html>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge: Harvard University Press.

Peatükk 5

Be Creative! Teekond ja portfoolid

5.1. Sissejuhatus

Kui osalejad registreeruvad BeCreative! programmi, saab koolitaja aidata neil valida ja määratleda teekonna oma eesmärkide saavutamiseks. Oluline on teada, mida soovite, et saavutada edu. BeCreative! programm koosneb 16 osast, mida nimetatakse VOP-ks (võtmeoskused ja pädevused), mis võivad olla kasulikud võtmeoskuste arendamisel. Nüüd on aeg välja selgitada, milliseid neist vajate oma eesmärgi saavutamiseks. Esiteks võib olla kasulik tuvastada oma probleem. Mis on teie elus see, millega te rahul ei ole, ja mida te selle asemel soovite? Seejärel on aeg mõelda, kuidas sinna jõuda.

Teekonnal eesmärgi saavutamise poole on motiveeriv selle esiletõstmine portfoolios, kus saate jagada oma teekonda pere, sõprade ja võimalike tööandjatega.

- Meie projektis keskendume neljale eesmärgitüübile, mis on seotud erinevate eluvaldkondadega:
- **Sotsiaalne lõimimine**, näiteks olla aktiivsem ja sotsiaalsem ning leida uusi sõpru.
- **Tööhõive**, näiteks leida uus töökoht, saada paremini tasustatud töökoht, leida töö, mis sulle rohkem meeldib jne.
- **Töö säilitamine**, näiteks õppimine strateegiate kohta, kuidas olla töökohas rahulolevam, vältida konflikte jne.
- **Juurdepääs haridusele/koolitusele**, näiteks saada asjakohast haridust, et saada unistuste töö, selle asemel et jääda ummikusse töökohta, saada täiendavat haridust edutamise saamiseks jne.

5.2. Teoreetiline taust ja mõned põhimõisted

On oluline töötada süstemaatiliselt teie soovitud elu suunas ja uuringud näitavad, et eesmärkide jagamine väiksemateks osadeks muudab nende saavutamise lihtsamaks. Selles projektis juhendame teid õige tee leidmiseks oma eesmärkide saavutamisel ning näitame teile, kuidas esitada oma eesmäärke viisil, mis on motiveeriv ja tasuv.

Eesmärgid on sihid, milles sa määratled seda, mida soovid elus saavutada. Meie projektis aitame sul seada adekvaatseid eesmäärke. Kasuks võib tulla "SMART eesmärkide" seadmine. "SMART eesmärkide" puhul tähistab SMART järgmisi omadusi: spetsiifiline (Specific), mõõdetav (Measurable), saavutatav (Achievable), oluline (Relevant) ja ajaliselt piiritletud (Time-Bound). Eesmärgid, mis on konkreetsed ja mõõdetavad, on paremad kui ebamääraselt sõnastatud eesmärgid, mille täitumist sa ei tea. Kui suudad määratleda muutuse, mida näed või tunned, oled palju rahulolevam, sest sinu jaoks on selge, et oled oma eesmärgi saavutanud. Kui eesmärgid on liiga rasked või liiga lihtsad, ei aita need sulle, seega on oluline seada saavutatavad eesmärgid, mis on seotud eluga, mida soovid elada. Ajaline piirang võib samuti olla kasulik, kuid see sõltub eesmärgi tüübist, mida seadistad.

Motivatsioon on oluline, kui soovite eesmärgi saavutada. Motivatsioon pärineb sõnast "motive", mis tähistab inimese vajadusi, soove, tahtmisi või tungivaid soove. See on protsess, mis julgustab või motiveerib inimesi tegutsema eesmärgi saavutamiseks. Seetõttu on oluline, et sul oleks eesmärk, mis on tõeliselt sinu enda oma, mitte eesmärk, mille keegi teine on sulle seadnud. Motivatsiooni on ka lihtsam säilitada, kui näed edusamme. Motivatsiooni puudumisel on lihtne venitada, st. edasi lükata seda, mida peaksid tegema, kuni hiljem või mitte kunagi. Motivatsioon võib olla kas sisemine, kui

tegevus on soovitud kogemusest endast. On väidetud, et sisemine motivatsioon toob kaasa kasulikumat tulemust kui välispidine motivatsioon (Serhat, 2021). Näiteks välispidine motivatsioon võib olla raha, nii et kui töötad ainult raha pärast ja mitte sellepärast, et sulle meeldib sinu töö, võib see olla vähem rahuldust pakkuv kui huvitav töö vähema palgaga. On ka mõned tegurid, mis on töörahulolu jaoks olulised, nagu tunnustus, võimalus inimesena kasvada ja midagi saavutada.

Enesedistsipliin on võime kontrollida oma käitumist nii, et see viib suurema tootlikkuse ja/või paremate harjumusteni (Resnick, 2022). Enesedistsipliin on tõestatud viivitusliku rahulduse saavutamisel. Enesekontrolli ja distsipliini õppimine varakult toob elus kasu aastakümnete jooksul. Kuid pole kunagi liiga hilja õppida, kuidas parandada oma enesedistsipliini, et tulevik saaks paremaks. Enesedistsipliin on sageli seotud viivitatud rahuldusega, see tähendab igavate ülesannete tegemisega enne lõbu ja naudingut saavutamist. Cohen, 2017 kirjutab, et enamik elus olulisi ja tähendusrikkaid asju võtab aega saavutamiseks. Seetõttu on oluline taluda valulikke ülesandeid, näiteks hariduse omandamist, kuna see võib pikemas perspektiivis viia parema ja rahuldust pakkuvama tööni, selle asemel et lühiajaliselt kiiret raha saada.

Teekond on sammud teie teekonnakaardil või meetod saavutamaks sihtkohta või elu, mida soovite elada. Psühholoog Gail Matthews viis läbi uuringu, mis näitas, et kui inimesed kirjutasid oma eesmärgid üles, olid nad 33 protsenti edukamad nende saavutamisel võrreldes nendega, kes sõnastasid eesmärgid ainult oma peas (Price-Mitchell, 2018). Teekond võib eesmärgi jagada väiksemateks sammudeks, mis muudab selle saavutamise lihtsamaks.

Digioskused. Digitaalne kirjaoskus on üks olulisemaid pädevusi tänapäeva kaasaegses maailmas. Enamus lääneriikides muutub pangandus- ja valitsusinfo järjest enam digitaalseks ning kui sul pole oskusi sellele teabele juurde pääseda, jääd sa maha. Paljud töökohad nõuavad samuti digitaalseid oskusi. Seetõttu on oluline õppida, kuidas kasutada arvutit ja mõista, kuidas internetis olev info toimib. On näiteks oluline osata eristada tõelist vaeuudistest ning jagada enda kohta olulist teavet turvalisel viisil. Oskus kasutada Google'i platvormi enda oskuste ja pädevuste jagamiseks on suur eelis, et näidata välismaailmale, milleks sa võimeline oled.

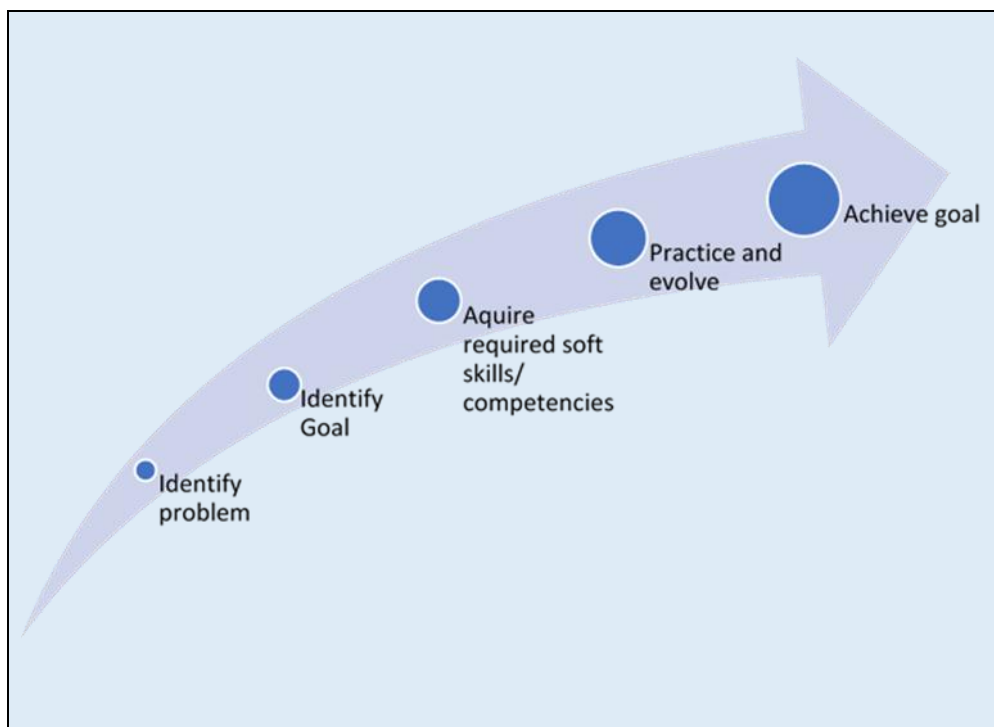
Portfoolio on vahend, kus saad esile tõsta oma tööd; see võib olla piltide trükiväljaanne kaustas või veebipõhine sait internetis. Selles projektis soovime igal koolitusel osalejale luua e-portfoolio Google'i saitidel ning pakume õpetusi selle tegemiseks. Google'i saite on lihtne jagada sõprade, pere või tööandjatega vaid lingi abil.

5.3. Kuidas seda kasutada efektiivselt?

Et saaksid teekondasid efektiivselt kasutada, on oluline tuvastada igit sammu alloleval diagrammil. Koolitaja peaks sellele kaasa aitama, esitades häid küsimusi osalejatele. Isiklike eesmärkide saavutamiseks on erinevaid viise ja osalejad peaksid valima tee, mis pakub rohkem naudingut ja on huvitavam. Koolitaja peaks tuvastama osalejate huvid ja motivatsioonid, et saada selge ülevaade sellest, mis on saavutatav, ning võib-olla anda mõningaid nõuandeid.

Siin on küsimused, mida koolitaja saab osalejatele esitada, et tuvastada nende probleeme ja eesmärgi: Tuvasta probleem (mis on sinu arvates negatiivne sinu elus ja mida sa soovid muuta?)

1. Tuvasta pehmed oskused, mis on vajalikud eesmärgi saavutamiseks.
2. Omanda pehmed oskused ja arene - koolitaja peaks jälgima progressi.
3. Saavuta eesmärk.

Pärast koolitaja ja osaleja eesmärgi arutamist peaksid nad pakkuma mitmeid VOP-sid (võtmeoskused ja pädevused), mida osaleja peaks lähtuvalt oma eelistustest tegema.

Pärast seda, kui osaleja on VOP läbi teinud ja kultuurilise tegevuse läbinud, peaks ta üles laadima oma e-portfooliosse protsessist õpitu kohta pilte. See on hea viis jäädvustada progressi nii enda, pere, sõprade kui ka tööandjate jaoks.

5.4. Näpunäited ja soovitused kasutajatele (Treenerid)

Mõned täiendavad näpunäited eesmärkide saavutamiseks on:

- Eesmärkide saavutamiseks on oluline need kirja panna. Seega on oluline tuvastada, milliseid VOP-sid vajate, ja koostada plaan, millal hakkate kursust läbima.
- On oluline jagada oma kirjalikke eesmärke toetavate inimestega. Aidake osalejal tuvastada, kes saab neid toetada. See samm suurendab märkimisväärselt teie võimalusi soovitud tulemuste saavutamisel.
- Tehke osalejast vastutav oma eesmärkide eest, esitades regulaarselt aruandeid. Ajakavad sõltuvad ilmselgelt teie järgitavate eesmärkide ajahorisondist.

Üks näide osaleja teekonnast võiks olla järgmine: Üksik naine tunneb end üksildasena ja tuleb meie keskusesse. Tema lapsed on juba täiskasvanud ja ta tunneb, et tema elu on tühi. Ta on varem töötanud, kuid praegu on ta töötu ja tal on vähe enesekindlust ja usku, et ta saab uue töö. Ta tunneb, et tema elu on veidi mõttetu.

Selle naise enesekindluse suurendamiseks võib olla oluline alustada:

Sotsiaalne tugi ja suhtlusoskus VOP9 – Tegelemine muutustega võib olla oluline esimene samm sellele naisele enesekindluse tagasiandmisel. Seejärel võib olla mõistlik alustada VOP10 - Enesearengus osalemisega. See aitab tal arendada eneseteadvust ja omandada uusi oskusi ning teadmisi. Järgmisena võiks ta kaaluda VOP1 - Informatsiooni analüüsimist ja töötlemist. See aitab tal planeerida tulevikku ja leida teavet hariduse omandamise võimaluste kohta. Lisaks võiks ta kaaluda VOP14 - Koostööd teistega. See oskus aitab tal paremini kohaneda sotsiaalses keskkonnas, suhelda teistega ja olla meeskonnatöös edukas.

Need VOP-d aitavad naisel arendada olulisi oskusi ja teadmisi, mis aitavad tal tunda end enesekindlamalt ning valmistuda tööle naasmiseks või uute võimaluste leidmiseks. Oluline on jätkata tema arengu toetamist ja tagasisidestamist, et ta saaks saavutada soovitud muutused oma elus.

5.5. Allikad

Cohen, Ilene S. 2017. The Benefits of Delaying Gratification. Are you avoiding pain or living with purpose? *Psychologytoday.com*. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/your-emotional-meter/201712/the-benefits-delaying-gratification>

Kurt, Serhat. 2021. Herzberg's Motivation-Hygiene Theory: Two-Factor. *Educationlibrary.org*. <https://educationlibrary.org/herzbergs-motivation-hygiene-theory-two-factor/>

Price-Mitchell, Marylin. 2018. Goal-Setting Is Linked to Higher Achievement. Five research-based ways to help children and teens attain their goals. *Psychologytoday.com*.

<https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-moment-youth/201803/goal-setting-is-linked-higher-achievement>

Resnick, Ariane 2022. How to Be More Disciplined . *Verywellmind.com*. <https://www.verywellmind.com/how-to-be-more-disciplined-6374060>

Young, Scott, H. 2022. The Science of Achievement: 7 Research-Backed Tips to Set Better Goals. *Scottyoung.com*. <https://www.scotthyoung.com/blog/2022/01/11/the-science-of-achievement-7-research-backed-tips-to-set-better-goals/>

Peatükk 6

Hindamismeetodid

MÕTLEMISOKUSED JA -KOMPETENTSID

1. Informatsiooni analüüsimine ja töötlemine

VOP-d hinnatakse järgmiste kriteeriumide kaudu:

- **Esitus**
- **Enesehindamine**
- **Kaasõppijate hindamine**

Tegevuse lõpus pakub treener välja iga osaleja töö esitluse hindamise. Hindamine toimub kahe etapina: kaasõpilaste hindamine ja enesehinnang. Selline kahekordne lähenemine võimaldab osalejatel võrrelda oma tööd teistega ja püüda olla õiglane oma enesehinnangus.

- Iga väike rühm esitleb suuliselt oma tööd ja saavutusi (plakat või muu) teistele osalejatele, kes hindavad seda kasutades näitajate võrgustikku (kaasõpilaste hindamine).
- Iga väike rühm hindab oma tööd ka kõikide esitluste suhtes (enesehinnang).
- Treener täidab ka näitajate võrgustiku.
- Kõigi hindamiste kokkuvõte ühel dokumendil, mis antakse igale osalejale.

2. Planeerimine ja organiseerimine

VOP-d hinnatakse järgmiste meetodite kaudu:

- **Enesehindamine:** Iga osaleja täidab küsimustikulehe ja hindab oma tunnetust skaalal 1 kuni 5 (näiteks: Olin kaasatud kõikidesse projekti etappidesse / Haldasid oma aega hästi / Suhtlemine ülejäänud grupiga oli lihtne / ...).
- **Kirjalik harjutus:** Iga osaleja võtab aega, et sisemiselt mõtiskleda selle üle, kuidas nad projekti jooksul end tundsid, kui kaasatud nad olid ning milliseid edusamme nad kogesid. Igaüks kirjutab 5 kuni 10 realist teksti ning loeb selle valjusti ette.
- **Grupidiskussioon:** Rühmas räägib igaüks omakorda ja selgitab, kuidas ta ennast tegevuse käigus tundis, keskendudes "planeerimisele ja korraldamisele". Rääkimise ajal kasutatakse "rääkimispulka". Kõneleja peab rääkima ainult enda kohta (mitte teiste kohta) ning teda ei katkestata kõnelemise ajal.
- **Kaasõppijate hindamine:** Iga osaleja annab igale osalejale tema tugeva külje, täienduse, omaduse jne, mille nad avastasid projekti käigus.
- **Kuus mõttemütsi (Bono):** Iga osaleja saab kindla värvi mütsi (võib olla ka trükitud müts) ja peab hindama projekti vastavalt neile määratud värvile. Kui on juba käesoleva värvi hindamise kord, võib mütsi vahetada teise osalejaga.

- Valge: Informatsioon faktide ja arvude kujul.
- Kollane: Selgus ja optimism = positiivne hindamine, konstruktiivne panus.
- Punane: Emotsioonid ja tundlikkuse hindamine, eeldused ja intuitsioon.
- Roheline: Loovus, idanemine ja kasvamine, liikumine, provokatsioon.
- Must: Hoiatus riskide ja probleemide kohta, miks midagi "ei toimi".
- Sinine: Distsants ja kontroll: mõtlemise juht, mõtlemisele tagasisivaatamine.

Allikas: <https://www.ixly.com/fr/blog/les-six-chapeaux-la-reflexion-bono>

3. Probleemide ja küsimuste lahendamine

TSC (Talking Stick Ceremony/Rääkimispulga tseremoonia) hindamist viiakse läbi järgmiste kriteeriumide kaudu:

Enesehindamine: Iga osaleja täidab küsimustikulehe, kus on küsimused ning hindab oma tundeid skaalal 1 kuni 5 (näiteks: Suutsin projekti käigus probleeme tuvastada, leidsin lahendusi, julgesin

ennast väljendada, näitasin loovust, ...). See võimaldab igal osalejal individuaalselt mõelda, millisel tasemel nad on.

Kirjalik harjutus: Iga osaleja mõtiskleb individuaalselt projekti käigus tekkinud probleemi üle ja kirjutab loo vormis teksti, kuidas nad selle lahendasid.

Grupidiskussioon: Iga osaleja valib koolitaja poolt pakutud piltide seast pildi (see võib olla koolitaja valitud ja välja trükitud pilt või võetud mängust nagu "Dixit"), mis kujutab seda, kuidas nad end projekti jooksul tundsid. Igaüks esitleb oma kaarti teistele, selgitades, miks nad selle valisid, et tekitada grupiarutelu.

- **Töötuba #1:** Rühm loob ühise fresko (A3-formaadis või veelgi suuremas formaadis), kus igaüks lisab pilte, sõnu, väljendeid jne, mis seostuvad projekti käigus toimunuga.
- **4. Loomine ja innovatsioon**
TSC (Talking Stick Ceremony/Rääkimispulga tseremoonia) hindamist viiakse läbi järgmiste kriteeriumide kaudu:
- **Töötuba**
- **Enesehindamine**
- **Grupidiskussioon**
- **Vestlus:** Järgnev hindamisjuhend on mõeldud mentorile, et aidata tal suhelda mentiiga erinevate tegevuste käigus mentii kohta kogutud andmete põhjal. Ideaalses stsenaariumis suudab mentii oma seisundit sõnadega väljendada.

Suurepärase : 5 Punkti	Väga hea: 4 Punkti	Hea : 3 Punkti	Moderate: 2 Punkti	Nõrk : 1 Punkt	Puudulik: 0 Punkti
Naudib väga erinevate ideede sünteesimist ning loob pidevalt originaalseid ideid või tulemusi. Naudib probleemide leidmist ja lahenduste leidmist nii lihtsate kui ka keerukate probleemide korral. Ei pelga väljakutseid.	Naudib erinevate ideede sünteesimist ning loob vajadusel originaalseid ideid ja tulemusi. Probleemide lahendamine, nii lihtsate kui keerukate, ei valmista talle raskusi.	On võimeline erinevate ideede sünteesimiseks ja suudab luua originaalseid ideid ja tulemusi. Vajab mõningast abi lihtsate ja keerukate probleemide lahendamisel.	Omab teatud raskusi erinevate ideede sünteesimisel ning leiab raskusi originaalsete ideede ja tulemuste loomisel. Kohtab mõõdukalt raskust lihtsate probleemide lahendamisel.	Kohtub äärmiselt raskustega erinevate ideede sünteesimisel ning leiab äärmiselt raskustega originaalsete ideede ja tulemuste loomisel. Kohtab äärmiselt raskusi lihtsate probleemide lahendamisel.	On võimetu erinevate ideede sünteesimisel ega suuda luua originaalseid ideid või tulemusi. Ei suuda leida lahendusi lihtsatele probleemidele.

ENESEJUHTIMISE OSKUSED JA PÄDEVUSED

5- Rutiinsetele ülesannetele reageerimine

TSC (Talking Stick Ceremony/Rääkimispulga tseremoonia) hindamist viiakse läbi järgmiste kriteeriumide kaudu:

- **Esitus**
- **Enesehindamine**
- **Kaasõppijate hindamine**

Tegevuse lõpus teeb koolitaja ettepaneku hinnata iga osaleja töö esitlust. Hindamine toimub kahe etapi kaudu: kaaslaste hindamine ja enesehindamine. See kahekordne lähenemine võimaldab osalejatel võrrelda oma tööd teiste omaga ja püüda olla õiglane oma enesehindamises. Iga grupi töö on välja pandud ning kõik osalejad vaatlevad ja võrdlevad saavutuste täpsust; õpikaaslaste hindamine.

Iga väikegrupp hindab oma tööd.

Koolitaja täidab samuti hindamislehe.

Kõigi kolme hindamise kokkuvõtte antakse igale osalejale ühe dokumendi kujul.

6. Tegutsemine vastavalt väärtustele

- **Töötuba**
- **Enesehindamine**
- **Grupidiskussioon**
- **Vestlus:** Järgmine hindamisjuhend on mõeldud mentori teavitamiseks vestluste ja mentiilt kogutud andmete läbivaatamisel erinevate tegevuste kaudu. Ideaalses stsenaariumis suudab mentii oma seisukoha sõnadega selgelt väljendada.

Suurepärane : 5 Punkti	Väga hea : 4 Punkti	Hea : 3 Punkti	Keskmine : 2 Punkti	Nõrk: 1 Punkt	Puudulik: 0 Punkti
Seda inimest võib alati usaldada otsuste tegemisel vastavalt nende enda või organisatsiooni väärtustele. Nad on aktiivselt kaasatud organisatsiooni poliitikate seadmisel ja järgimisel vastavalt vajadusele. Nad on äärmiselt usaldusväärsed ega riku kunagi konfidentsiaalsust. Lisaks on nad ettevõtlikud ülesannete ja kohustuste täitmisel ning tegutsevad proaktiivselt, lõpetades need ennetähtaegselt..	Sellel inimesel on etteaimatav otsuste tegemise muster. Nad järgivad organisatsiooni poliitikaid nende kirjutatud kujul, ei riku konfidentsiaalsust ning täidavad ja lõpetavad ülesanded ja kohustused õigeaegselt.	Sellel inimesel on etteaimatav otsuste tegemise muster. Nad järgivad organisatsiooni poliitikaid vastavalt vajadusele, kuid nad ei ole alati usaldusväärsed. Harva rikuvad konfidentsiaalsust ning võtavad kohustusi, kuid täidavad ülesandeid ja kohustusi mõnevõrra ebaregulaarselt õigeaegselt.	Sellel inimesel on veidi etteaimatav otsuste tegemise muster. Raskusi on organisatsiooni poliitikate järgimisega, mõnikord rikuvad konfidentsiaalsust ning nad võtavad kohustusi, kuid ei täida ülesandeid ja kohustusi regulaarselt.	Sellel inimesel puudub etteaimatav otsuste tegemise muster. Neil on äärmiselt raske järgida organisatsiooni poliitikaid, sageli rikutakse konfidentsiaalsust ning harva või ei võeta üldse kohustusi, täidetakse ülesandeid ja kohustusi.	Sellel inimesel puudub etteaimatav otsuste tegemise muster. Nad ei järgi ühtegi organisatsiooni poliitikat, ei suuda hoida konfidentsiaalsust ja ei võta kunagi endale ülesandeid ega kohustusi.

7. Iseseisvalt tegutsemine ja algatusvõime

TSC (Talking Stick Ceremony) hindamist viiakse läbi järgmiste kriteeriumide kaudu:

- **Esitus**
- **Individuaalne refleksioon**
- **Grupi refleksioon ja diskussioon**

Esiteks, pädevuse arengut hinnatakse õppija praktiliste tegevuste ja tulemuste esitlemise kaudu. Tegevuste käigus peaks juhendaja tähelepanelikult jälgima, kuidas need realiseeritakse ja kui palju osaleja nendesse kaasatud on. Pärast praktilisi tegevusi soovitame tungivalt algetada individuaalset ja grupirefleksiooni, et toetada õppeprotsessi. Korraldatud refleksioon ei ole peamiselt mõeldud õppeünnuste hindamiseks, kuigi see tugevdab tähenduse loomise protsesse hindamises ja osalemist enesearengus. Refleksioon peaks teenima eelkõige õppijat, mitte juhendajat. Refleksiooni jaoks pakutud küsimused on mõeldud osalejate toetamiseks, et nad saaksid oma õppimise mitmetest aspektidest luua omaenda tähenduse. Gruppides seda tehes inspireerivad nad üksteist ning õpivad seeläbi koostöövõimeliselt.

8. Negatiivste tegurite haldamine elus ja tööl

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Esitus:** Pakutud harjutustes saab õppija töötada oma probleemi või muinasjutu esitlemise kallal. Oluline on osata probleemi hästi väljendada ja kirjeldada, et teised saaksid sellest aru. Kui töötame inimestega, kelle emakeel on teistsugune, on eriti oluline harjutada esitlust riigis hetkel kasutatavas keeles.
- **Töötuba:** hõlmab rollimängu, mille rühm peab teistele ette kandma. Selles osas saab koolitaja näha, kes on aktiivsem ja millist rolli iga õppija enda kanda võtab.
- **Enesehinnang:** Lõpus on küsimused enesehindamiseks ja selleks, et näha, kas õppijad on harjutustest midagi õppinud.
- **Grupidiskussioon:** Kui te satute rasketesse olukordadesse, on tavaliselt kasulik seda vaadelda erinevatest vaatenurkadest ning arutada seda teistega. Mõnikord jääme vanadesse mustritesse nii kinni, et me ei suuda märgata häid lahendusi, mida võivad teised näha. Võib-olla on neil endil sarnaseid probleeme olnud ja nad saavad jagada oma kogemusi. Koolitaja saab hindamiseks hinnata õppija osalust grupiaruteludes.

9. Muutuste käsitlemine

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Esitus:** Selles TSC-s saavad koolitusel osalejad laulda koos ühe lauluga ning treener saab hinnata, kui palju koolitusel osaleja kaasatud on. Ühes harjutuses joonistavad/maalivad/kirjutavad nad teksti või luuletuse oma turvalisest kohast ning esitlevad seda grupele. Treener hindab nende esitlust selle põhjal, kui kergesti see on arusaadav, grupi energia taset ning valmistoodangu kvaliteeti. Olulisem on vaadata pingutust, mitte ainult lõpptulemust.
- **Enesehinnang:** Iga TSC lõpus on küsimused, kus iga osaleja saab mõelda sellele, mida nad harjutusest õppisid.
- **Grupidiskussioon:** Grupiarutelud on kasulikud, et hinnata, kui palju iga osaleja räägib ja toetab teisi. Kuna osalejatel on erinevad kogemused, saavad nad üksteiselt õppida.
- **Kirjalik harjutus:** Osalejad kirjutavad teksti või luuletuse, mida nad saavad teistele näidata või valjusti ette lugeda. Treener saab teksti kasutada hindamiseks: kui palju on kirjutatud? Milline on teksti kvaliteet? Kui paljud grupist otsustasid kirjutada luuletuse, on kasulik näidata mõningaid näiteid ja arutada, mis muudab teksti luuletuseks.

10. Pühendumine enesearengule

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Esitus**
- **Individuaalne refleksioon**
- **Grupi refleksioon ja diskussioon**

Eialgu hinnatakse pädevuse arengut praktiliste tegevuste ja õppija tulemuste esitamise kaudu. Tegevuste käigus peaks juhendaja tähelepanelikult jälgima, kuidas need realiseeruvad ja kui palju osaleja nendega kaasatud on. Pärast praktilisi tegevusi soovitame tungivalt algetada individuaalset ja grupirefleksiooni, et toetada õppimisprotsessi. Organiseeritud refleksioon ei ole peamiselt mõeldud õppe tulemuse hindamiseks, kuigi see tugevdab tähenduse loomise protsesse hindamises ja enesearengus osalemises. Refleksioon peaks teenima eelkõige õppijat, mitte juhendajat. Pakutud refleksiooni küsimused on mõeldud osalejate toetamiseks, et nad saaksid genereerida oma tähenduse mitmest õppimise aspektist. Gruppides seda tehes innustavad nad üksteist ning õpivad koostööd tehes.

SOTSIAALSETE JA SUHTLEMISOSKUSTE PÄDEVUS

11. Informatsiooni ja ideede edastamine ja vahetamine.

Järgnevaid hindamismeetodeid võib kasutada koolitatavate õpitulemuste hindamiseks:

- **Esitus:** Täiskasvanute koolitaja/fasiliiteerija esitab lühikese ettekande termini "Teabe ja ideede edastamine ja vahetamine" kohta, kasutades näiteid haridusprotsessist.
- **Grupidiskussioon:** Aktiivse õppimise strateegiaid rakendatakse läbi grupiarutelu.
- **Enesehindamine:** Osalejad hindavad oma õpiväljundeid Likerti skaala abil, valides punktid vahemikus 1 kuni 5.

12. Teiste austamine ja teistega arvestamine

Järgnevaid hindamismeetodeid võib kasutada koolitatavate õpitulemuste hindamiseks:

- **Esitus:** Täiskasvanute koolitaja/fasiliiteerija esitab lühikese ettekande termini "teiste austamine ja teistega arvestamine" kohta, kasutades näiteid haridusprotsessist.
- **Töötuba:** Aktiivse õppimise strateegiaid, nagu KWL (TÕÕ: teada-õppimiseks-õpitu), mõttekaart, kuum tool jne.
- **Enesehindamine:** Osalejad hindavad oma õpiväljundeid Likerti skaalal, valides punktid vahemikus 1 kuni 5.

Näide interkultuurilise pädevuse kohta: "Ma suudan edastada ja vahendada infot uue kultuuri kohta."

- 1 – Ma ei nõustu absoluutselt
- 2 - Ma pole nõus
- 3 - Olen neutraalne
- 4 - Nõustun
- 5 - Nõustun täielikult

13. Teiste toetamine

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Enesehindamine:** Enesehindamine aitab sul paremini mõista, kui hästi sa teatud valdkonnas toimetad. Oma tugevuste ja nõrkuste teadmine võimaldab sul seada eesmärged ja luua strateegiaid uute verstapostide saavutamiseks elus.

Harjutus: Vali 5 aspekti, mida pead oluliseks teiste toetamisel, näiteks arvestavus, teiste kuulamine, ausus suhetes teistega jne. Seejärel skaalal 1-10 (kus 1 on kehv ja 10 on suurepärase) hindad, kuidas sa end selles konkreetses valdkonnas hindad.

Õpikaaslaste ülevaatlilik hindamine: See aitab sul teada saada, mida teised sinu ümber sinust arvavad. See annab sulle väga objektiivse ülevaate enda kohta.

Harjutus: Võtke samad viis aspekti eelmisest harjutusest ning laske teistel hinnata teid skaalal 1 kuni 10. Võib-olla üllatute tulemuste ja erinevuste üle!

- **Kirjalik harjutus:** Kirjalikult oma mõtete väljendamine aitab sul olla veidi objektiivsem ja struktureerida oma ideid, korrates neid korduvalt üle. See aitab sul enda kohta paremini aru saada. Kui sul on harjumus oma ideid kirja panna, arendad kiiresti oskuse ideid genereerida ja jälgida.
- Harjutus: Pane kirja 3 sulle lähedase inimese vajadused (sugulane, sõber, kolleeg) ja mõtle, kuidas sa saaksid neid toetada.

14. Koostöö teistega meeskondades ja võrgustikes

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Grupi tegevus:** See koosneb olukorrast, kus koostöö ja meeskonnatöö on hädavajalik "probleemi" lahendamiseks. See on hea meetod meeskonna motiveerimiseks, et võtta vastu väljakutse ja töötada ühtsena.

Harjutus: Laske kõigil moodustada ring ja haarata kätega kinni nendega, kes pole otse nende kõrval. Kui kõigi käed on omavahel seotud, seisneb väljakutse selles, et kõik lahutada end ilma ahelat katkestamata. Võite seda veelgi raskendada aja piiramise või vestluse keelamisega. Kui olete selleks valmis, võib see olla lõbus mõistatus, kuid selleks on vaja natuke ruumi, et üksteise kohal ronida (rääkimata kontorikeskkonnast, kus inimesed tunnevad end mugavalt kätest kinni hoides – olge sellega ettevaatlik).

- **Grupidiskussioon:** aitab jagada kõigi ideid grupiga ja laiendada teadmisi, vaatenurka või leida erinevaid lahendusi olukorrale.

Harjutus: Eelneva grupitegevuse harjutuse alusel arutlege grupi liikmete käitumise üle, kui nad üksteisest lahutasid. Võite kaaluda järgmisi aspekte: koostöövalmidus kõigi lahutamiseks ahelana, kannatlikkus oma järjekorra ootamiseks lahutamiseks jne.

SOTSIAALSED JA SUHTLEMISOSKUSTE PÄDEVUSED

15. Teiste juhendamine ja juhtimine

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- **Töötuba**
- **Enesehindamine**
- **Grupidiskussioon**

Tegevuse lõpus pakub treener välja hinnata iga inimese väljendust (vaatlus ja tunded) grupiarutelus (situatsioon 1) või ettekandes (situatsioon 2).

Seejärel võtab iga osaleja aega, et täita oma näitaja küsimustik enesehinnanguks.

Treener täidab samuti oma hindamislehe, lähtudes sellest, mida ta on vaadelnud ja kuulnud.

Kaks hindamist koondatakse üheks kokkuvõtvasse dokumenti, mis antakse igale osalejale.

16. Lepitus ja läbirääkimine

TSC hinnatakse järgneva kaudu:

- Individuaalne refleksioon
- Grupi refleksioon ja diskussioon

Pärast praktilisi tegevusi soovitame alustada individuaalset ja grupi refleksiooni, et toetada õppeprotsessi. Organiseeritud refleksioon ei ole peamiselt mõeldud õpiväljundite hindamiseks, kuigi see suurendab õppija tähenduse loomise protsesse. Refleksioon peaks teenima eelkõige õppijat, mitte juhendajat. Küsimused, mida soovitame refleksiooniks, on mõeldud osalejate toetamiseks. generating

oma õppimise mitmekülgsedest aspektidest omaenda tähendust looma. Grupis seda tehes innustavad nad üksteist ja õpivad seeläbi koostöös.

Peatükk 7

Edulood

BELGIA

Hea praktika/edulugu

Projekt Y – Sukeldumine koolitusse: läbi ja koos kultuuriga

Hea praktika tüüp

Treening mudel

Hea praktika tutvustus

Projekt Y on projekt noortele vanuses 18 kuni 25 aastat, kes ei osale hariduses, tööturul ega koolituses (NEET-noored). See on sotsiaalne taasaktiveerimise projekt kultuurilise osaluse kaudu. Projekti kestus on 9 kuni 10 nädalat ning tegevused on korraldatud 3 poole päevaga nädalas. Projekti käigus on osalejatel peamiselt kolme tüüpi tegevusi:

- Kodanikutöötoad: kus käsitletakse erinevaid teemasid, mis mõjutavad noori otseselt kui aktiivseid maailma ja oma linna kodanikke (ränne, meedia, kliima jne).
- Kohtumised ja kultuuritegevused: ühelt poolt püüame aidata noori juurdepääsuga kultuurile (filmid, teater, näitused jne). Samas püüame aidata neil ka luua võrgustikku oma linna sees. Enamus neist noortest on probleemide, soovide või unistustega, kuid ei tea, kuhu pöörduda. Siiski on nende enda linnas palju organisatsioone ja teenuseid, mis jäävad neile tundmatuks, kuid võivad neile väga kasulikud olla (elamispinna abi, vastastikune kindlustus, tööotsingu abi jne). Eesmärk on tutvustada neile seda võrgustikku, aga ka külastada neid kohti. Esimest korda erinevatesse teenustesse saatmine aitab kindlasti neil sinna tagasi pöörduda, kui nad seda vajavad.
- Kultuuriline looming: siin on eesmärk, et rühm määratleb probleemi ja viib koos läbi kultuurilise loomingulise tegevuse. Pärast kokkuleppele jõudmist arutatava teema osas valib rühm, millise meediaga nad soovivad töötada, võttes arvesse oma teadmisi ja oskusi, kuid ka võimalust saada abi väljast poolt (raadio, video, foto, graffiti, tekstide kogumine jne). Kui nad selle valmis saavad, korraldavad nad selle esitluse/näituse, kutsudes inimesi osalema.

Eesmärk on, et iga osaleja suudaks osaleda kollektiivses projektis, kuid samuti teha edusamme individuaalsete vajaduste osas (spordiklubisse astumine, õpingute või koolituse jätkamine, aktiivne osalemine noortekeskuse tegevustes, projekti ajal osalemine jne).

See projekt on ülekantav teisele linnale või teisele riigile, kuid siin on mõned näpunäited, kui soovite seda käivitada:

- Loo partnerite võrgustik, kaasates organisatsioone ja teenuseid, kes töötavad sihtrühmaga (noortekeskused, avalikud sotsiaalteenused, sotsiaaltöötajad, tänavakasvatajad jne). Noortel on seos nende teenuste töötajatega, mis hõlbustab kontakti sihtrühmaga (näiteks kui nad projektist loobuvad või kaotavad motivatsiooni).
- Ärge kartke rääkida noortega vabas vormis pauside ajal või enne/pärast tegevusi, just siis nad avanevad kergemini ja on lihtsam projekti nende vajadustele kohandada.
- Tehke regulaarseid hindamisi, et mitte märkamata jätta probleemi, mis võib osalejale tekkida ja põhjustada tema väljalangemise, kui sellest õigeaegselt ei räägita.
- Ärge kartke küsida kohalikelt tegijatelt abi media looming jaoks, kui võimalik.

- Püüdke tegevusi korraldada vaheldumisi: kodanikutöötoad, kultuurisündmuste külastused, meediaprojektid (mitte kõik samal nädalal).
- Ärge unustage, et see on noortele mõeldud projekt: vastavalt nende soovidele, vajadustele ja taotlustele.
- Ärge tehke projekti liiga pikaajaliseks venida, noored võivad seda liiga keeruliseks pidada ja ei soovi pühenduda. Kui näete, et rühm õnnestub projekti lõpus hästi, ärge kartke neile pakkuda võimalust jätkata.
- Ärge olge liiga akadeemilised. Enamus on koolist lahkunud ning eesmärk on neile pakkuda midagi erinevat kui kool, mida sageli seostatakse "ebaõnnestumisega". Näiteks looge koos tabel, et saada põhieeskirjad, mida koos kujutatakse ja kirjutatakse.

PRANTSUSMAA

Hea praktika/ edulugu

Loominguline kõrvalekaldumise pedagoogika

Hea praktika tüüp

Metodoloogia

Hea praktika tutvustus

Tremplin ANEPA, 1975. aastal loodud koolitusorganisatsioon, millel on assotsiatiivne staatus ja asukoht Lyon 1-s, on oma põhitegevusena suunatud noorte ja täiskasvanud töötajate eelkvalifikatsiooni koolitusele ja toetamisele ning kes on sageli tööturust eemale jäänud ja ei oma arvestatavat kvalifikatsiooni.

Me tegutseme integratsiooni ja koolituse, suunamise, elavdamise, võtmeoskuste taaselustamise, ülekantavate oskuste arendamise ja tööalase konkurentsivõime raamistikus, järgides avaliku poliitika suuniseid...

Selleks, et soodustada remobilisatsiooni integratsiooniprotsessis, oleme viimased 25 aastat arendanud loomingulist suunamise pedagoogikat; see pedagoogiline lähenemine põhineb kunstilisel vahendusel, mida kasutatakse eneseusalduse taastamise, uute potentsiaalide ilmnemise, õppimise (taas)mobiliseerimise, sotsiaalsete oskuste arendamise soodustamiseks... Need sageli väga rikkalikud kogemused võimaldavad inimestel taas leida kohta ja positiivset identiteeti, mis soodustab nende integratsiooniprotsessi jätkumist.

See pedagoogika sisaldab peamiselt kolme sõltumatut vormi.

- **Nädalased töötoad kunstipraktikatega** nagu teater, laulmine ja plastiline kunst. Töötajad on struktuuris kohal ainult nende töötubade läbiviimiseks ning neid juhendab nende tööalane nõustaja.
- Osalemine **Kultuurikohvikus**: nädalane töötuba, kus pakutakse kohvi ja kavandatakse kultuuriväljasõite (muuseumid, näitused, etendused) piirkonnas, lähtudes üksteise ettepanekutest.

- Koolituskursuste raames, mis kestavad nädalas 26 kuni 30 tundi ning kokku 4 kuni 6 kuu jooksul, osalevad nad kollektiivses kunstiprojekti, mis on osa koolitusprogrammist koos teiste moodulitega nagu: professionaalse projekti koostamine, erinevate ametite avastamine, tööpraktikad, CV koostamine, põhioskuste värskenduskursused digitaalvaldkonnas, keeleoskus jne.

Fookus: Igal aastal viime läbi keskmiselt kolm kuni neli koolituskursust, milles osaleb umbes viisteist töötajat. Nad suunatakse meie juurde nende tööalase nõustaja poolt. Nende ootused on seotud nende professionaalse projektiga, töö leidmise ja värskenduskursustega, et toetada kvalifikatsiooni andvatele koolitustele sisenemist... Seetõttu pakume neile neid loomingulisi suunamisi: umbes tosin kunstilise eksperimenteerimise sessiooni, et liikuda loomise suunas ja esitleda seda avalikult. Struktuur kutsutab kunstnikke, valib ettevõtted ja koordineerib kunstiprojekti kõigi asjaosalistega.

Oleme märganud ja analüüsinud, et need kogemused on õppimise, muutuste ja isegi vabanemise allikaks. Nende kaudu julgustatakse eneseusalduse taastamist, võimet meeskonnas töötada ning eluoskuste, kuulsate ülekantavate oskuste arendamist. Siin on mõned selles protsessis tuvastatud elemendid:

1- 1- Üllatus, pingutus ja uhkus osalejate jaoks:

Pakkudes töötajatele koolituskursusel loomingulist kogemust, tekitab see neis esmalt üllatust, sest enamuse neist pole kunagi osalenud osalus- kunstiprojekti. See on tõepoolest "kunstiline kõrvalekalle nende teel tööle".

Kunstnike juhendamisel, tihedas koostöös õppepersonaliga, on need projektid ja/või töötoad võimalus neile tegutseda, unistada, luua, ennast väljendada, avastada iseennast, jagada emotsioone teistega, luua koos asju, julgustada üksteist, töötada koos, moodustada meeskond, osaleda ja pühenduda projekti lõpuleviimisele.

Projekti edu seisneb nii (taas)esitluses kui ka publiku vaates nende tööle ja neile endile. See peitub ka protsessis ja loomeprotsessis, mis võimaldab neil end paremini tundma õppida ja arendada oma ressursse ja võimeid. Sageli stigmatiseerituna töötuse tõttu, määratud kohtadesse, nad (des)avaldavad läbi nende kunstiprojektide oma soovi ja potentsiaali olla koos teistega, luua ühine pinnas, elada koos erinevate inimestega ja koos.

Neid valdab uhkuse ja rahulolu tunne; enesekindluse ja usalduse väljendamine iseenda ja teiste vastu on sageli väljendatud hindamise ajal... laetud emotsioonidega lahkumine

2- Iga kord uus väljakutse

Tremlin ANEPA struktuurile ja koolitajate meeskonnale on alati uus väljakutse tuua kokku väga erinevaid inimesi nende projektide elluviimiseks. Kunstiprojekt on koolitusprogrammi südames ja imbub teistesse teemadesse. Iga projekt on erinev, kohtumine kunstnikuga on uus, osalejatel on erinev taust ja erinevad erialased projektid väga erinevates valdkondades. Koostöise edu saavutamiseks ühise eesmärgi suunas liikudes nõuab tähelepanelikku tööd, et arvestada iga osaleja jaoks oluliste küsimustega: esteetiline kvaliteet, sotsiaalsete oskuste ja võimete arendamine, tööalane integreerumine...

3- Maailmas olemise allikas

E. Glissant kirjutas "Tegutse oma kohas, mõtle koos maailmaga". See tsitaat toob esile küsimused, mis on seotud Loomingulise Kõrvalekaldumise lähenemisega meie struktuuris. See on inimestele, kes on sageli määratud mitteväärtustatud kohtadesse, kohalolu allikas maailmas. Need projektid annavad tunnistust nende kohalolust maailmas mitmel erineval moel.

Kõigi jaoks meie isiklikus ja professionaalses elus, koolitajate, kunstnike, osalejate jaoks, need

"tavalisest erinevad" kogemused aitavad kaasa positiivse jälje jätmisele nende elus, eneseületamisele ning võivad olla mõõdupuuks tulevastele projektidele pühendumusel. Oma ühiskonna identiteeditülde ja kultuuriliste pingete ajal on see hariduslik lähenemine tõeline toetus ja allikas eneseidentiteedi ja ühiselt mõistetava tähenduse reflekteerimiseks meie mitmekesisuse kaudu, maailmaga suhete testimiseks ning nende koosloomiseks kunstiprojekti kaudu, mis kuulub linna hulka.

Rohkem informatsiooni

Artikkel (prantsuse keeles) Impulsi koolitusprogrammi viimase projekti "Storytelling" kohta:

[vwww.tremplinanepa.com](http://www.tremplinanepa.com)

NORRA

Hea praktika/edulugu

Kas siin on koht minule?

Hea praktika tüüp

Projekt

Hea praktika tutvustus

“Kas siin on koht minule?” Projekt, mis teeb koostööd Oslos asuva kohaliku noortekeskusega, eesmärgiga kaasata erinevas vanuses puudega inimesi kunstitegevustesse nagu kirjutamine, joonistamine ja maalimine ning etenduskunstid nagu tantsimine, muusika ja näidendite esitamine. Puuetega inimestele on vähe või üldse mitte mingeid tegevusi, eriti seoses kunstiga. Projekti idee oli see, et inimestel on erinevad vaatenurgad ning kunst võib hõlmata palju rohkem kui täiuslik joon. Uute viiside abil keha liigutamine, keele ja muusika kasutamine ning väljakutsetele vastamine võivad innustada inimesi proovima uusi asju ja end arendama. Rühmaprotsessis osalemine on väärtuslik kõigile, eriti neile, kellel võib olla vähe sõpru ja vähe kontakte. Projekti on mitu korda hinnatud väga heade tulemustega. Projekt on avaldanud sügavat mõju osalejate tervisele ning nad on õppinud palju ülekantavaid oskusi, mis on kasulikud nende elus ja töös. Nad on laiendanud oma suhtlusvõrgustikku ja osalenud otsuste tegemisel enda elu osas. Projekti osalemine on parandanud osalejate tulemusi koolis ja tööl.

Sihtgrupp

Füüsiliste puuetega inimesed.

Vajadused ja probleemid, mis lahendatakse

Sotsiaalne kaasatus ja elukvaliteedi parandamine puuetega inimestele.

Projekt hõlmab kõiki, kes on huvitatud kunstitegevusest. Projekt töötab koos professionaalsete kunstnikega, kes õpetavad osalejatele filmi, fotograafia, kirjutamise, tantsimise, laulmise ja teatri aluseid. Osalejate jaoks toimuvad kohtumised üks kord nädalas ning neid jaotatakse vanuse ja huvide põhjal 5-6 paralleelsesse rühma. Töötatakse erinevate teemade kallal, nagu inimõigused või armastus ja inimlikkus, ja muudetakse need kunstiks.

Projekt pakub osalejatele võimalust õppida just seda, mida nad soovivad, ning tulemusena on sündinud mitmeid etendusi ning isegi dokumentaalfilm, mis on jõudnud riiklikule teleekraanile. Oluline on näha iga inimese potentsiaali ning omada usku, et igaüks saab anda midagi väärtuslikku. Projekti raames pakutakse ka tööd pikaajastele osalejatele.

Selle projekti meetodeid saab üle kanda ka inimestega töötamisel, kes on ühiskonnast väljaspool ning kellel on vähe keeleoskust või teadmisi uuest ühiskonnast, kus nad elavad.

KÜPROS

Hea praktika/edulugu:

Näitus "Isiksused isiksuse sees: naiste initsiatsiooniriitused"

Hea praktika tüüp:

Protsess

Hea praktika tutvustus

Fotograafianäitus "Isiksused isiksuse sees: Naiste initsiatsiooniriitused" oli osa CULTUR'ACT projekti tegevustest, mille eesmärk on tugevdada haavatavas olukorras olevaid täiskasvanuid ja noori (koolitusel osalejad formaalsetes, mitteformaalsetes ja informaalsetes keskkondades, sealhulgas naised ja sisseerandajad) kunsti ja kultuuri tegevuste ja protsesside kaudu. Koolitus ja näitus korraldas Center for Social Innovation - CSI Cyprus.

Põhjendus/Kirjeldus: Näitus "Isiksused isiksuse sees: Naiste initsiatsiooniriitused" uuris naiste identiteeti läbi mitmekesisuse prisma. Naised ei moodusta ühtset gruppi, nende identiteet kujuneb ja määratleb erinevate kogemuste kaudu, mis teeb igast naisest unikaalse. Identiteet on midagi, mis on igäihe jaoks spetsiifiline, see on kogum meie iseloomuomadusi, mis teevad meid erinevaks. Identiteedi kujunemine on meie elus oluline samm, mida mõjutavad mitte ainult erinevad sündmused ja suhtlemine, vaid ka ühiskondlikud sootüübid ja ootused. On rohkem kui üks identiteet - on identiteet, mis on konstrueeritud traditsiooniliste ühiskondlike normide kohaselt, ning identiteet, mis on iga indiviidi enda poolt loodud. Naiste identiteedid on keerulised, kuid ajaloo jooksul on neid sageli eiratud. Kuidas näeb naine iseennast läbi omaenda pilgu, mitte läbi traditsiooniliste sooliste normidele omistatud tähenduste? Seda uurisid osalejad fotograafia kaudu, kus neilt paluti teha foto (või fotojada), mis seostub soolise identiteedi ja eneseväljenduse temaga.

Fotograafia valiti näituse keskseks meediumiks selle ajaloo ja omaduste tõttu kunstivormina. Alates 19. sajandi loomisest on fotograafiast saanud mitte ainult vahend inimeste kujutamiseks, vaid ka visuaalse kategoriseerimise vahend nende füüsiliste omaduste, käitumise ja riietuse põhjal. Varsti märgati, et fotograafial on võime mõjutada inimeste positsiooni ühiskonnas ja isegi poliitikas. Enamik ajaloolisi kunstivorme olid meestekeskseid ning naised olid sageli meheliku pilgu objektiks ja tegelikult alaesindatud või nähtamatud kunstimaastikul. Fotograafia kui kunstivorm võib olla naistele vabastav, tänu selle võimalustele luua ja taasluua narratiive ning diskursusi, mis seab naised kultuuri keskmesse. See näitus pakkus seega naistele ruumi uute identiteetide loomiseks ning andis neile eneseväljenduse ja enesemääramise vabaduse.

Näituse eesmärgid:

- Aidata osalejatel uurida soolise identiteedi ja naiselikkuse teemat.
- Näidata fotograafia jõudu kui vahendit eneseväljenduseks, eneseväljenduseks ja sotsiaalseks kaasamiseks.
- Luua osalejatele ruum, kus nad saaksid väljendada oma arvamusi ja kogemusi.

Tegevuste üksikasjad: Koolituse käigus said osalejad võimaluse õppida, kuidas ennast fotograafia kaudu väljendada ning osaleda näituse "Isiksused isiksuse sees: Naiste initsiatsiooniriitused" loomises.

Kokku toimus kaks töötuba. Esimese töötoa käigus said osalejad üksteisega tuttavaks, olles kaasatud grupitegevustesse, mis aitasid neil mõista näituse ideed. Lisaks õppisid osalejad fotograafia aluseid, said võimaluse avastada oma kunstilisi võimeid ning tunda end enesekindlalt, väljendades seda, kes nad on. Teise töötoa käigus näitasid osalejad, mida nad loonud on, ning said rohkem teavet näituse kureerimisprotsessi kohta. Koolituse ja näituse eesmärk oli anda osalejatele ruum, kus nad saaksid väljendada oma arvamusi ja loovaalt väljendada oma kogemusi ning samuti tunda end võimekana ja kaasatuna kohalikku kogukonda.

Kasutatud materjalid

- IO1: CULTUR'ACT metoodi kakäsiraamat: Pedagoogiliste ressursside raamistik, sealhulgas käsiraamat, koolitusmeetodid, põhikontseptsioonid, näpunäited ja kasutamishüües "koolituse ja kaasamise kaudu kunsti ja kultuuri protsesside" kohta, suunatud koolitajatele ja haridustöötajatele. See on samm-sammult juhend, et edendada kaasamist kunsti ja kultuuri abil ning suurendada teadlikkust nende kasulikkuse kohta: koolitajad alustavad isiklikest eludest ja liiguvad üle sotsiaalse ja ametialase elu. Põhieesmärk on pakkuda praktilisi vahendeid tõhusate koolitussessioonide kavandamiseks ja elluviimiseks.
- IO2: CULTUR'ACT koolituskomplekt: Koosneb õpitulemuste maatriksist ja praktiliste tegevuste kogumist, mis põhinevad ühistel koolitusmeetoditel koos uuenduslike praktiliste vahenditega, et toetada õppijaid nende kunsti- ja kultuuritegevustes (video, fotograafia, teater, ringhääling jne). See on mõeldud selleks, et õppijad saaksid ennast väljendada (digilugu, videodokumentaalfilm, fotonäitus jne) ning arendada oma üldist pädevust (maailma uurimine, võimaluste äratundmine, ideede edastamine, tegutsemine), eesmärgiga saavutada sotsiaalne ja tööhõivealane kaasatus.

EESTI

Hea praktika/edulugu

Naudime õppimist rännates (Enjoy learning while travelling)

Hea praktika tüüp

Protsess

Hea praktika tutvustus

Metoodika arendati välja kahe projekti tulemusena - "Õppimine on eluviis" (ESF) ja "Õpi nautides reisimist" (Erasmus+ KA1), mille raames tegutses Vestifexi Täiskasvanute Koolituskeskuse meeskond täiskasvanute koolitajatena (Narva, Eesti).

Kõik algas "Õppima õppimise" kursusest, mida viisime läbi projekti "Õppimine on eluviis" raames. Kahe aasta jooksul kaasasime kursusele õppima üle 200 madala haridustasemega haavatava täiskasvanu, et parandada nende õppimisoskust. Kursuse mõju õppijatele oli nii sügav, et aasta pärast projekti lõppu tekkis meil idee pakkuda kursuse lõpetajatele rahvusvahelist kogemust.

Projekti "Õpi nautides reisimist" raames pakkusime 24 "Õppima õppimise" kursuse lõpetajale võimaluse seada uusi väljakutseid ja omandada välismaal rahvusvahelises keskkonnas õppimis- ja töökogemust St. Martinis, Küprosel ja Korful. Selle protsessi keskmes oli osalejate õppimisoskuste rakendamine rahvusvahelises keskkonnas ja nende edasine arendamine. Peame seda pädevust prioriteediks osalejate tööalase konkurentsivõime suurendamisel ja osalemisel elukestvas õppes, kuna

see on tihedalt seotud eneseteadvuse, õppeprotsessi teadlikkuse ja enesehinnanguga ning selle omandamine mõjutab juba teiste võtme- ja erialapädevuste omandamist.

Lisaks oli meie eesmärk tugevdada meie organisatsiooni võimekust pakkuda haavatavatele täiskasvanutele kvaliteetseid, paindlikke ja õppijakeskseid õpirändeprogramme nende tööalase konkurentsivõime suurendamiseks.

Iga õpiränne kestis 6 päeva, millest 2 päeva hõlmasid osalejate isiklike ja professionaalsete vajaduste ja huvide kohaselt varjutamistööd. Õppimine toimus nii digitaalselt kui ka kohapeal vastuvõtvas riigis. Enne õpirännet läbisid õppijad 2-kuulise ettevalmistusprotsessi veebis. Ettevalmistus hõlmas üksteisega tutvumist, praktilisi korraldusi, riskijuhtimist ja õppimise isikukesket plaani.

Rohkem informatsiooni

<https://vestifex.ee/enjoylearningwhiletraveling>

TÜRGI

Hea praktika/edulugu

STEP UP - Täiskasvanuhariduse pakujate rahvusvahelise võrgustiku loomine haavatavate rühmade sotsiaalse kaasatuse edendamiseks

Hea praktika tüüp

Projekt

Hea praktika tutvustus

Antalyas toetati 20 osalejat (jagatuna 2 rühma) kunsti- ja psühholoogilise toe abil, kasutades loovdramaat, filmide vaatamist ja arutelu, igapäevalehe väljaandmist, sporditegevusi ning kunstitegevusi nagu kivide maalimine ja karikatuuride joonistamine. Osalejaid majutati hotellis. Lisaks kunsti töötubadele korraldati seminarid naiste õiguste, naiste identiteedi, bioloogia ja seksuaalsuse, tervisliku eluviisi ja toitumise teadlikkuse ning naiste organisatsioonide ja solidaarsuse olulisuse teemadel. Projekti raames toimunud kunstitöötubade käigus suutsid kõik osalejad luua oma käsitööd ning lõpuks korraldasid nad ka näituse. Seda projekti toetasid ja rahastasid Maailmapanga mikrofondid ja Heinrich Bölli Fond.

Sihtrühm

Täiskasvanud naised

Vajadused ja probleemid, mis lahendati

Naised andsid tagasiside, et see projekt oli neid jõustav kogemus ning nad kogesid palju esmakordseid asju oma elus, nagu näiteks puhkusereisile minek või loovdrama harjutamine. See hea näide võiks olla kasutatav täiskasvanud õppijate rahvusvahelise pädevuse suurendamiseks aktiivse õppimise strateegiate abil, nagu sõnamängud, lumepallimäng, draama, jutustamine jne.

Rohkem informatsiooni

STEP-UP: PROJECT IN ADULT EDUCATION/ TURKEY.

<https://stepupart.eu/images/good-practices-turkey.pdf>

HISPAANIA

Hea praktika/edulood

CollaborArt

Hea praktika tüüp

Metodoloogia

Hea praktika tutvustus

Viimane COVID-19 kriis on kinnitanud, kui oluline on suurendada meie ühiskondade võimekust arendada uuenduslikke lahendusi praeguste väljakutsete ületamiseks. Sotsiaalsed innovatsioonid on uued sotsiaalsed praktikad, mis püüavad vastata ühiskondlikele vajadustele paremal viisil kui olemasolevad lahendused ning tulenevad töötingimustest, haridusest, kogukonna arengust või tervisest. Need ideed luuakse eesmärgiga laiendada ja tugevdada kodanikuühiskonda.

Kodanike loovuse toetamine on võtmeks selle võimaldamiseks ning Euroopa haridussüsteemidel, sealhulgas täiskasvanuharidusel (AE), on selles oluline roll.

Loovus pole ainult üksikisikute vaimne tegevus, vaid ka sotsiaalne protsess. Kollektiivne loovus on tegelikult vajalik omadus igas innovatsiooniprotsessis, mis nõuab koostööd rühmade või üksikisikute vahel. Kollektiivne loovus peegeldab kvalitatiivset muutust loomeprotsessi olemuses, kuna probleemse olukorra mõistmine ja loovate lahenduste genereerimine põhinevad osalejate varasematel kogemustel, mis viivad uute ja väärtuslike teadmiseni.

CollaborArt aitab neid vajadusi ja väljakutseid lahendada, arendades täiskasvanuhariduse õpetajate pädevusi, et toetada täiskasvanute kollektiivset loovust sotsiaalse innovatsiooni saavutamiseks läbi kunstipõhise virtuaalse mängustamise.

Täiskasvanud õppijad saavad koolitust, et tuvastada reaalse elu probleeme ja leida koos sidusrühmadega lahendusi kollektiivselt. Nad õpivad, kuidas rakendada kollektiivset loovust kultuuri ja kunsti põhiste sotsiaalselt innovaatiliste lahenduste kaasplaneerimisel ja elluviimisel tänu virtuaalsete mängustamise stsenaariumide kaudu omandatud loovatele oskustele.

Metoodika hõlmab järgmisi uuenduslikke tööriistu:

ECVET Curriculum in Art-based virtual Gamification to foster Collective Creativity for Social Innovation

Multilingual eLearning Platform

Gamification App

Valideerimise, sertifitseerimise ja akrediteerimise juhend

Algatus kasutab Euroopa raamistikke ja instrumente, nagu EQF, ECVET, EQAVET, Europass ja EPALE, läbipaistvuse, tunnustuse, liikuvuse ja ülekantavuse edendamiseks teistele täiskasvanuhariduse organisatsioonidele, ettevõtetele ja vahendusorganisatsioonidele Euroopas, kasutades kunstipõhiseid virtuaalseid mängimisvõimalusi, et soodustada kollektiivset loovust sotsiaalseks innovatsiooniks täiskasvanuhariduses.

Rohkem informatsiooni

<https://www.collaborart-project.eu>

Peatükk 8

Tunnistused

AYŞE AS KIN Manisa Fine Arts High School, Kunstiõpetaja, TÜRGI		<i>"Kunstiõpetajana, kes töötab haavatavate täiskasvanutega, on olnud minu jaoks kasulik teada saada, kuidas teadmisi reaalses õpikeskkondades teostada. Sel viisil olen õppinud vajalikke pädevusi täiskasvanute õppijate toetamiseks ja nende enesearengu toetamiseks, et neist saaksid täielikult autonoomsed elukestvad õppijad ning minu eesmärk on olla tõeline motiveerija."</i>
İLYAS KAYA Manisa Public Education Center, Manager TÜRGI		<i>"Täiskasvanute hariduskeskuse juhina ja algselt spordiõpetajana on hea avastada viise täiskasvanute aitamiseks eluoskuste osas, eriti keskkonna ja sotsiaalsetes valdkondades. Väljund aitab õppijatel meeskonnatöös koostööd teha ja väljendada oma arvamusi, kasutades vajalikku teavet.."</i>

TINA KNJAZEVA OÜ Vestifex, Learner, EESTI		"Minu arvates on mängu või loovuselementide kaasamine vajalik täiskasvanud õppijatega tegelemisel. Lastele on see lihtsam, nad võivad harjumuspäraselt mängida, areneda mängu kaudu, õppida käituma reeglite järgi, kuid ka midagi uut välja mõelda. Täiskasvanud aga arvavad sageli, et mänguaeg on nende jaoks läbi. Kuid oma "sisemise lapse" välja laskmine on hädavajalik! Foorumteatri metoodika osana on kasutatud väga huvitavaid tehnikaid. "Minu muutuste maastikud" on ideaalne aruteluks või tagasiside andmiseks toimunud koolituse kohta. Mulle meeldis kõige rohkem "Kangelase teekond" metoodika. Töötan sageli metafooriliste kaartidega, kuid idee luua lugu mitme kaardi abil on minu jaoks uudne ja lummas! Lisaks naudivad seda tüüpi ülesannet alati ka õppijad ning nende lood on alati liigutavad ja südamlikud. Üritasin seda metoodikat veidi muuta, rakendades sellele cinquaini põhimõtet, st pannes igale küsimusele ühe lause pikkuse piirangu. Tulemus oli muljetavaldav; iga lugu oli lihtsalt kellegi konkreetse osaleja emotsioonide, tunnete ja kogemuste essents."
SVETLANA DIKUN OÜ Vestifex, EESTI		"Projekt on toonud mind kokku põnevate inimestega, nende enda uskumatute, rikkalike ja seiklusrohkete edulugudega... see tekitab siirast imetlust ja suurt austust nende vastu... ning muidugi tekib arusaamine, et meil kõigil on midagi anda sellele elule. Koolituse käigus õppisime erinevaid tööriistu, praktikaid ja tehnikaid. Eriti meenub mulle "Kangelase teekonna" ja "Foorumteatri" tehnikad. Need olid mulle väga kasulikud. Sellised meetodid ja vahendid on täiskasvanute koolituses asjakohased ja kasulikud. "Kangelase teekond" - minu loo kangelanna järelalus minu 60-aastase vaatenurgast... Olenemata sinu vanusest... Ole julge ja avatud, usalda aja voolu, uudsust... Avades Sõna iseendale... läbi selle avaned Sina ise...!"

Béatrice MARTINS AGFE Projektijuht ja treener Prantsusmaa	<i>"Ma osalesin lühiajalisel ühisõppe üritusel, arvates, et õpin rohkem, kuidas kasutada kultuurilisi artefakte või esemeid, kunstiteoseid... oma sihtrühmaga, kuid enamus üritusel osalejate/õpetajate esitatud tegevustest kutsusid esile inimeste loovuse, mis polnud dimensioon, millele ma keskenduda plaanisin. Pärast seda koolitusüritust kaaluksin uuesti, kui teen oma riikliku osalejate rühmaga katsetusi, ja tõenäoliselt segaksin mõlemaid perspektiive, nimelt üldine maailmakunst ja isiklik loovus."</i> <i>"Minu jaoks on kõige olulisem pakutud materjalis võimalus inimestel asjadest tagasi astuda, neid teistmoodi näha, neile mõelda, neid enda omaks teha, kas vaadeldes, dekonstrueerides, rekonstrueerides, tõlgendades või esitades, luues, lootes... üksi või rühmades, mis on väga võimas enesehinnangu, enesekindluse ja võimekuse jaoks, eriti kui jagatakse, arutatakse, väideldakse teistega. Lisaks näevad inimesed sellise lähenemise kaudu kunstis ja kultuuris midagi uut, erinevat, sest see pole enam sama mis muuseumis, vaid nende igapäevaelu objekt, midagi "desakraliseeritud", ligipääsetavat, käegakatsutavat."</i> <i>Soovitaksin seda koolitust kõigi eelnevalt mainitud põhjuste tõttu, aga ka mängulisuse ning teostatava ja saavutatava mõõtme tõttu. Hoolimata pealkirjast "kunst ja kultuur", mis võib kõlada elitaarselt, ei eelda see koolitus kunsti ja kultuuri ressursse ega teadmisi, vaid pigem kunstilist kultuuri või isegi seda loovust, mis meis kõigis uinub."</i>
---	--

CSI, Küpros		<i>“Mul oli võimalus osaleda mitmesugustes praktilistes tegevustes, mis olid kõik väga huvitavad ja väärtuslikud. Konkreetselt oli iga tegevus, milles osalesin, suunatud erinevate "pehmete oskuste" arendamisele.</i> <i>Minu jaoks kõige olulisem oli õppida, kuidas kirja panna oma oskused ja pädevused ning koostada põhjalik ja "tugev" CV, et leida töökoht, mis aitab mul luua soovitud karjääritee. Samuti oli väga huvitav, et sain tutvuda erinevate inimestega ja puutuda kokku erinevate kultuuride esindajatega.</i> <i>Soovitaksin koolitust nii koolitajatele kui ka koolitatavatele, kuna mõlemast vaatenurgast on võimalik palju õppida. Koolitajad saavad õppida, kuidas kasutada praktiliste tegevuste kogumit, et toetada oma praktikat, tuginedes kunsti ja kultuuri kasutamisele koolituses ja haavatavate täiskasvanute toetamises, integreerimise ja kaasatuse väljakutsetele vastamisel. Koolitatavad omakorda saavad õppida, kuidas valida ja määratleda teekond oma isiklike ja professionaalsete eesmärkide saavutamiseks.”</i>
CSI, Küpros		<i>“Mul oli võimalus osaleda erinevates tegevustes, mis olid praktilised ja nauditavad ning olid ka teoreetilise taustaga. Iga tegevus oli suunatud erinevate oskuste arendamisele, nii ülekantavate oskuste kui ka pehmete oskuste valdkonnas. Näiteks mõned tegevused keskendusid planeerimisele ja korraldamisele, probleemide ja küsimuste lahendamisele, rutiinsetele nõuetele ja ülesannetele vastamisele jne.</i> <i>Kõige olulisem minu jaoks seoses LTTA-s pakutud materjaliga oli motivatsioon ja tugi portfoolio loomiseks, et tutvustada oma tööd ja varasemaid kogemusi potentsiaalsetele tööandjatele. See on esimene samm minu eesmärkide saavutamiseks ja soovitud karjääriraja järgimiseks.</i> <i>Soovitaksin koolitust nii koolitajatele kui ka koolitatavatele, sest usun, et see on mõlemale osapoolele erinevatel põhjustel kasulik. Koolitajad saavad arendada uusi oskusi ja õppida, kuidas kujundada ja ellu viia tegevusi, kasutades kunsti ja kultuuri praktikaid, et toetada haavatavaid täiskasvanuid töötama kaasamise ja assimilatsiooni teemadel. Teisest küljest saavad koolitatavad arendada uusi pehmeid ja ülekantavaid oskusi, et hõlbustada nende sotsiaalset, kultuurilist ja erialast lõimumist.”</i>

Claudette MIR, Treener, NORRA	<i>"See kursus oli väga oluline minu valdkonna töö jaoks. Olen hiljuti välja töötanud projekti, mis ühendab loovuse ja digiteerimise haavatavate naiste jaoks Oslos. LTT tegevuste kaudu suutsin mõelda pehmete oskuste väärtusele igapäevatoos ning pehmete oskuste tähtsusele samaväärselt kõvade oskustega. Mõistsin, et töötades haavatavate ühiskonnarühmadega, on oluline rõhutada pehmete oskuste tähtsust, et inimesed saaksid ära tunda, arendada ja esitleda oma isiklikke suhtlusoskusi.</i> <i>Minu jaoks on kõige olulisem tööriist selles materjalis see, kuidas kasutada kunsti ja kultuuri inimeste volitamiseks. Praktiliste tegevuste rakendamine on kindlasti suurepärane meetod, et tugevdada neid haavatavaid rühmi, kellega töotan. Teie pakutav käsiraamat on täiuslik. See selgitab põhjalikult, kuidas seda samm-sammult järgida, ning annab harjutusi ja näiteid edulugudest.</i> <i>Soovitan seda mitte ainult seetõttu, et see tugevdab pehmete oskuste rolli muutuv maailmas, kus me kõik elame, vaid pakub ka harjutusi, mis aitavad õppijatel tuvastada oma isiklikud suhtlusoskused. Pärast neid kunstiga seotud harjutusi sain võimaluse ära tunda eneseteadlikkust ning oma nõrkusi loomeprotsessi käigus. Töötades individuaalselt, läksin välja oma mugavustsoonist, et saaksin ise tuvastada, milliseid oskuste valdkondi saan parandada. Rühmadega töötades aitas see mul mõista, kuidas lahendada konflikte, koostööd, suhtlemist ja meie suhete kvaliteedi tähtsust teistega."</i>
---	---

Gunnhild Aakervik, Fagnorsk NORRA		<i>"Tegevused, mida me õppisime, olid väga kasulikud, võimendavad ja lõbusad. Ma arvan, et saan kasutada mitmeid projektis kasutatud tegevusi koos oma õppijatega, kellega ma töotan. Paljud õppijad ei oska väga hästi norra keelt, mistõttu nad ei oska end väga hästi väljendada. Arvan, et kultuurilised tegevused võivad olla neile kasulikud, et nad saaksid kasutada oma loomeoskusi ja saada teadlikuks oma tugevustest, mitte sellest, millest neil puudu on. See ei ole ka teoreetiline, mis võib olla hea. Nad õpivad midagi praktilist tehes." Gunnhild Aakervik, Fagnorsk, NORRA"</i>
---	--	---

Géraldine Cieș, Treener, Belgia		<i>"Olen harjunud töötama haavatavate täiskasvanutega ning siin pakutavad tegevused on tõeliselt suurepäraseks. Mulle meeldib see, et saab neid tegevusi täielikult kohandada vastavalt sellele, kellega töötatakse. Soovitan seda koolitust, sest olen veendunud, et kunsti ja kultuuri kaudu saame palju õppida, see võib olla väga rikaste vahetuste aluseks ning tõstatada teemasid mitteformaalsel viisil, millega koolitatavad silmitsi seisavad. On alati väga huvitav vahetada kogemusi teiste inimestega, kes töötavad sama sihtrühmaga, et saaksime arutada ja kogemusi jagada. Olen täiesti veendunud, et kunst ja kultuur saavad aidata haavatavate täiskasvanute sotsiaalsel taasliikumisel.."</i>
---	--	--

Eugénie, CIEP, koolitaja, BELGIA		<i>"Tegevused on väga toredad ja ma saan neist kindlasti ideid rühmadega kasutamiseks. Ma ei ole kunagi kasutanud terminit "pehmed oskused", kuid minu arvates on see väga huvitav mõiste ja eelkõige oluline nende inimeste jaoks, kellega ma töotan. Oluline on neid edendada, et saavutada enesekindlust ja aidata integreeruda. Minu arvates on see eriti oluline kasutada. Rühmades, kellega ma töotan, otsivad paljud inimesed tööd, kuid neil ei ole palju, mida oma CV-s näidata. Mulle meeldivad väga koolituskomplektis esitatud lausemudelid."</i>
--	--	--

Kokkuvõte

See Käsiraamat on koostatud meetodite, tööriistade, tehnikate ja ressursside kogumina, mida oleme pidanud kasulikuks haavatavate inimeste toetamiseks kultuuri ja kunsti kaudu. Paljud pakutud haridusressursid võivad olla kasulikud ka teistes kontekstides, kuigi need on algselt loodud ja kogutud meie konkreetse KA2 Erasmus+ projekti raames, mis käsitleb "**Pehmete oskuste arendamist esinemise kaudu**". Kõik need haridusressursid ja palju muud on vabalt kättesaadavad ja allalaaditavad meie veebisaidil ja veebipõhisel platvormil aadressil: [insert website and online platform address]. <https://becreativeproject.eu/>

Lõpetuseks tuleme meelde mõningaid olulisi näpunäiteid eesmärgiga kasutada ülaltoodud haridusressursse tõhusalt:

- Kui olete haridustöötaja, on oluline eraldada piisavalt aega, et tutvuda käsiraamatu ja selle ressurssidega, et saaksite oma õppijaid korralikult toetada. Ressursse saab kasutada eraldi ja/või integreerida olemasolevate kursustega.
- On samuti oluline planeerida ja saada juhtkonna tugi, seada realistlikud ajaraamid rakendamiseks ning saada oma asutuselt toetus enne käsiraamatu tutvustamist.
- Soovitame teil tutvuda kõigi Be Creative! raames välja töötatud toodetega, et pakkuda tõhusaid ja praktilisi koolitussessioone. Nimelt **O2 - Be Creative! käsiraamat**, **O3 - Be Creative! rajad ja O4 - Be Creative! e-õppe keskkond**. Koos pakuvad need tooted tehnilist ja pedagoogilist abi haridustöötajatele.